

AMERIKOS LITHUANIAN AMERICAN

No. 17 Vol. VI.

Tel. Park 6407

WORCESTER, MASS., 24d. Balandžio (April), 1919 m.

Entered as second-class matter September 29, 1914, at the post office at Worcester, Massachusetts, under the Act of March 3, 1879.

5 cents per copy

Metai 6

Lenkų Armija Užėmė Vilnių. Vokiečiai Atakavo Raudonojo Kryžiaus Misiją Kaune.

SOVIETŲ REVOLIUCIJA SAKOMA ISTIKO TURKIJOJ. VIENŲ VALDO KAREIVIŲ SOVIETAS. AIRIJOJ GRĖSIA GENERALIS STREIKAS. BOLŠEVIKAI PRALAIMEJO RYTŲ IR ŠIAURĖS RUSIJOJ. VOKIEČIAI NUVERTĖ LATVIŲ VALDŽIĄ. ITALAI PRIEŠINASI TAIKOS KONFERENCIJAI. SOVIETAS SAKOMA NUVERSTAS VENGRIJOJE. DIDELI SUKILIMAI INDIJOJE. EX-KAIZERIUI GRĖSIA NAPOLEONO LIKIMAS. PREZIDENTAS WILSONAS GAL GRĮŽS NAMON APIE 20 GEGUŽIO.

Lenkai sušaudė žydus.

Stockholm, bal. 15 — Anot žydų spaudos biuro čionai, žydų pašėlus atstovas praneša, kad lenkų kareiviai suėmė ir sušaudė nebolševikus Pinske, bet vietos šelpimo komiteto narius. Didžiama šių narių buvo žionistai. Jie buvo suimti laike mitingo sušaukto dėl pašėlus reikalų.

Bolševikai mobilizuoja rygiečius.

Kopenhagen, bal. 15 d. — Anot pranešimo iš Liepajaus, bolševikai sumobilizavo visus rygos vyrus, gyventojus tarp 18 ir 38 m. amžiaus.

Bolševikai apgalėti Murmanske.

Washington, bal. 15 d. — Anot amerikonių komandanto Murmansko rajone pranešimo, dalykai ten gerai stovi dėl sąjungiečių. Viename mušyje šiame rajone bolševikai tapo nustumti 10 myl.

Bessarabijoje, bolševikai varo romunų armiją atgal. Vakarų Ukrainoje, jiems irgi sekasi.

Tik liuosnoriai amerikoniški Vokietijoje.

Paryžius, bal. 15 — Suv. Valstijų karės sekretorius N. D. Baker, šiandien pribuvo Paryžiu. Jis pranešė, kad balandžio mėn., 275,000 amerikonių kareivių grįžta į Suv. Valstijas. Gegužio mėn. grįžs 250,000. Dar apie 1,400,000 amerikonių kareivių randasi Europoje. Anot p. Baker, jei bus nutarta, kad amerikonių kareivių ir toliau paliks prie Rheino upės, tai tik liuosnoriai amerikoniški bus vartojami tam tikslui.

Generaliai streikai Airijoje.

Limerick (Airijoje), bal. 15 — Generalis streikas prasidėjo šiame mieste kaip protestas prieš įvedimą karės stovio Limericko rajone. Dirbtuvės ir krautuvės (išskyrus valgomų daiktų) uždaryta.

Mieste Cork irgi prasidėjo generalis streikas prieš karės teisių įvedimą.

Suv. Valstijų moteris reikalauja vokiečių nubaudimo.

Paryžius, bal. 15 — Penki milijonai Suv. Valstijų moterų pasirašė po peticija,

kuri buvo įteikta Taikos konferencijos pirmsėdžiui Clemenceau, reikalaujant nubaudimo teutonų kareivių, oficerių ir civiliškių, kurie nusikraudė sąjungiečių šalių moteris. Jeigu negalima bus visų prasikaltėjų nubausti, tai bent ypač atsižymėjusius tos rušies piktdarius.

S. V. Pasiuntinys Lenkijon paskirtas.

Paryžius, bal. 16 — Suv. Valstijų valdžia paskyrė Hugh S. Gibson pirmu ministru (pasiuntiniu) Lenkiją. Suv. Valstijų yra pirmutinė šalis, kuri paskyrė pasiuntinį į naują Lenkijos valstybę.

Sukilimai Indijoje.

Londonas, bal. 16 d. — Oficialiai pranešta, kad sukilimai atsibuvo daugelyje vietų Indijoje. Kai-kur valdžios budinkai buvo sudeginti. Bombay ir Lahore, tvarka vėl įvesta. Mieste Calcutta, kareiviai, kurie buvo iššaukti numalšinti riaušes, užmušė 6 ypatus.

Sąjungiečiai suteiks pašėlpa Rusijai.

Paryžius, bal. 16 d. — Sąjungiečiai šiandien nutarė pasiūsti maisto Rusijon, po neutralių priežiūra, jei bolševikai apsiims liautis kovoje. Pašėlus veikimo galva bus garsus norvegų šiaurės poliaus tyrinėtojas, Dr. Fridtjof Nansen. Kiti komisijos nariai paeis iš skandinavų šalių bei Šveicarijos.

Bachmetjevas, Sazanovas ir kiti bolševikų priešai dabar Paryžiuje, yra priešingi šiam plenum, nes sako, kad tai reiškia pripažinimą bolševikų. Bet viršiausia Talkos Taryba sako, kad negalima leisti augštesnėm rusų luomom mirti badu, nē abelnai žmonėm, kurie nēra kalti už bolševikų nusidėjimus.

Londonas. Anglijos premieras Lloyd George, kalbėdamas anglų Parlamente pasakė, kad nors maistas bus suteiktas Rusijai, betgi bolševikai nebus pripažinti. Toliau jis sakė, kad sąjungiečiai nesikiš į Rusijos dalykus, bet tolyn pagelbės tuos rusų elementus, prielankius sąjungiečiams, kurie kovoja prieš bolševikus. Lloyd George sakė, kad dabartinės pasaulio šmėklos yra badas ir betvarkė.

Anot Lloyd-George, jokia taikos konferencija pasaulio istorijoj neturėjo tiek sunkių klausimų išrišti kaip dabartinė. Reikia nustatyti rubežius del 14 valstybių ir reikia juos taip nustatyti, kad iš to nekiltų prieštarsis del naujų karių ateityje. Tas viskas yra labai painu ir ima daug laiko.

Paskelbė Korėjos nepriugulmybę.

Philadelphia, bla. 16 — Korejiečių kongresas, čionai susirinkęs, šiandien patvirtino nepriugulmybės deklaraciją, kurią Korėjos laikinė valdžia paskelbė kovo mėn. Korėjos respublikos sekretorius išskaitė nepriugulmybės deklaraciją, "Independence Hall", kur Suv. Valstijų nepriugulmybė buvo paskelbta 1776 m. Deklaracija sako, kad korėjiečių raudasi 20 milijonų, ir kad jie buvo laisvi per tukstančius metų, iki 1905 meto, kada Japonija užgriebė jų šalį.

Autsrijos parlamento butas padegtas.

Vienna, bal. 17 — Dideli maištai atsibuvo čionai šiandien. Bedarbių minia laikė mass-mitingą palei parlamento butą ir sukėlė demonstraciją. Kalbėtojai reikalavo, kad valdžia šelpėtų bedarbius. Autsrijos kanceleris prižadėjo svarstyti reikalavimus sekančią savaitę, bet minia tolyn nerimavo. Šaudymas su policija prasidėjo ir keleta ypatų buvo užmušta bei sužeista. Paskui minia padegė Parlamento butą keliose vietose, bet gaisras buvo užgesintas.

Vokiečiai irgi reikalauja atlyginimo?

Paryžius, bal. 17 — Anot vokiečių "Frankfurter Zeitung", Vokietija irgi ketina pareikalauti karės atlyginimo nuo sąjungiečių už blėdį, kurią padarė sąjungiečių orlaiviai, sąjungiečių armijos užėmimą vokiečių teritorijos ir už atidėliojimą taikos įvykimo, kas daug padidino betvarkę Vokietijoje.

14 S. V. kareivių žuvo gelžkelio nelaimėje.

Paryžius, bal. 17 — Ekspresinis traukinys, kuris vežė Amerikos kareivius susidūrė su traukiniu vežančiu francuzų kareivius, netoli Le Mans, Francijoje, šiandien, 10 amerikonių ir 6 fran-

cužai žuvo susidaušyme, o 25 amerikonių ir 22 francuzų tapo sužeisti.

Krikščionims Turkijoje grėšia pavojus.

Londonas, bal. 17 — Didelis neramumas sakoma matosi Turkijoje ir bijoma, kad skerdimas krikščionių neįvyktų už kiek laiko. Tuo tarpu, Konstantinopolio apielinkėse prisiveisė labai daug plėšikų, kurie netikėdžiai, bet nužudo keleivius. Neapykanta tarp turkų ir armenų sakoma labai didėja.

8 val. darbo diena Francijoje.

Paryžius, bal. 17 — Francijos Atstovų Butas šiandien perleido bilij įvedant 8 val. darbo dieną de Francijos darbininkų. Įstatyme randasi priėjimas, kad darbdaviai negali sumažinti mokestis del darbo valandų sutrumpinimo.

Linčaviavims turi būti galas.

New York, bal. 17 d. — Apie 120 iš įžymiausių Suv. Valstijų vyrų bei moterų veikėjų, pasirašė po dokumentu šaukiant tautos konferenciją 5 ir 6 dd. gegužio, New Yorke, kurioj bus bandoma išrasti būdas galutinai sulaikyti linčaviavimus, kurie uždeda tokią juodą dėmę ant visos šios šalies. Per praėjusius 30 metų, sakoma 3,216 linčaviavimų, atsibuvo šioje šalyje, kuriuose 702 baltveidžiai ir 2,514 juodveidžių buvo nužudyti. 1918 metė, 63 juodveidžiai ir 4 baltveidžiai buvo užmušti.

Vokiečiai nuvertė latvių valdžią.

Kopenhagen, bal. 18 — Vokiečių ir Baltiko-vokiečių pulkai spėka pagriebė Liepoją ir nuvertė Latvijos laikinę valdžią, anot žinių čia gautų.

Tas atsitiko 16 d. bal., kuomet vokiečiai netikėtai užklupo ant latvių. Latvijos vidaus ministris ir kiti viršininkai tapo suareštuoti. Miestą dabar valdo vokiečiai.

Premieras Ullman protestavo į vokiečių komandantą gen. von der Goltz, kaslink šio atsitikimo. Pastarasis sakė nieko nežinojęs apie tai. Latviai sako, kad vokiečiai nuolat trukdė jų veikimą prieš bolševikus. Vokiečiai reikalauja, kad nauja Latvių ministerija

butų sutverta, kurioj vokiečiai turėtų trečdalį vietų.

Premieras Ullman rado prieglaudą pas anglų misiją.

Rumunai veikia Transilvanijoje.

Bucharest, bal. 18 — Rumunų valdžia pranešė, kad ant pareikalavimo Transilvanijos gyventojų, kurie skundėsi buk vengrai juos persekioja, rumunų pulkam Transilvanijoje paliepta pirmynžengti. Rumunai užims teritoriją, kurią Taikos konferencija jiems paskyrė.

7 submarinai nuskendo.

Cherbourg (Francijoje), bal. 18 — Iš aštuonių vokiečių submarinų, kurie buvo gabunami Anglijon, tik vienas pribuvo; septyni nuskendo audroje.

Ex-kaizeriui grėšia Napoleono likimas.

Paryžius, bal. 18 — Belgija, del svarbių priežasčių sakoma atsisako teisti Vokietijos ex-kaizerį. Tad dabar kalbama, buk kariškas teismas susidedantis iš visų sąjungiečių šalių butų įsteigta del nuteisimo vokiečių augstų oficerių, peržengusių tarptautiškas teises, kaip von Ludendorf, von Tirpitz ir kitų. O kaslink ex-kaizerio, tai sakoma butų geriausia pasielgti su juom kaip buvo pasielgta su Napoleonu. Tai yra, be jokio teismo ištremt jį kur nors, kaip kad Napoleonas buvo ištremtas "del visos Europos saugumo."

Sovietų valdžia Vienhoje.

Vienna, bal. 18 — Kareivių Taryba paėmė kontrolę Vienos, Autsrijos sostinės. Tvarka tuo tarpu dar viešpatauja, bet pradėta visą sąvastį imti valdžios rankosna. Dalykų stovis yra maždaug toksai kaip buvo Budapešte, pradžioj radikalų viešpatavimo. Kareiviai yra užėmė parlamentą; policija paleido, o žmonių sargyba sergsta miesta. Sąjungiečių misija Viennoj pasikelbė, kad jei bus betvarkė, tai sąjungiečiai nedastatys daugiau maisto.

Danzigas bus tarptautišku.

Paryžius, bal. 18 — Taiškos viršiausia taryba galutinai nutarė, kad Danzigas bus tarptautiškas portas, o lenkams bus duota "koridorius" t. y. gañ platus takas iki tos prieplaukos, tai yra,

iki Baltiko jūrių.

Prz. Wilsonas sakoma gal galės grįžti namon apie 20 gegužio ir parsivežti taikos sutartį, nors pilnas darbas taikos konferencijos dar bus toli gražu neužbaigtas.

Sumišimas Vokietijoje.

Londonas, bal. 18 d. — Dalykų stovis Vokietijoje yra vis gana keblus. Bremene tebeina streikas. Muenchene, Bavarijoj, komunistai kasa apkasas ir gabena kanuoles, kad gintis nuo valdžios pulkų. Bavarijos valstiečiai sakoma pritaria premieriui Hoffmanui ir suteiks jam pagelbą prieš sovietininkus. Hoffman prašo, kad Prusija ir Wurtembergas pagelbėtų jam nuversti sovietus Muenchene. Braunschweige, kur buvo įsteigta sovietų valdžia, sovietai tapo nuversti Vokietijos valdžios pulkų.

Berline streikuoja bankų, ofisų ir krautuvių klerkai bei metalų darbininkai.

Streikas grėšia visoje Airijoje.

Limerick, bal. 19 — Vedimas šio miesto darbininkų streiko perėis iš vietinių unijų rankų 21 d. bal. į rankas Airijos pramonės unijų kongreso, kuris ketina perkelti savo viršiausias kvartieras iš Dublino į Limericką. Tas reiškia, kad visos airių unijos pagelbės linerickiečiams, ir kad generalis streikas gali iškilti visoje Airijoje. Limericke tik maisto, kuro ir vaisių krautuvės yra atdaros kelias valandas ant dienos. Visas kitas veikimas sustojė. Streiko piketininkai dėvi raudonas kokardas ir juos vadinama "raudona armija."

Sukilimai Indijoje plėtojasi.

Londonas, bal. 19 — Pastutinės žinios iš Indijos neparodo jokio pagerėjimo dalykų stovyje, ypač Punjab ir Delhi rajonuose. Delhi, Indijos sostinėje tebeina generalis streikas. Žmonės atrodo labai paniurę. Kaip kur traukiniai buvo nuversti nuo sėnių. Amritsere, minia užpuoė ant kareivių; apie 200 riaušiniukų užmušta ar sužeista. Krūvini susirėmimai atsibuvo ir kitur.

Sovietai laimi Bavarijoj.

Berline, bal. 19 — Bavarijos komunistai užėmė va-

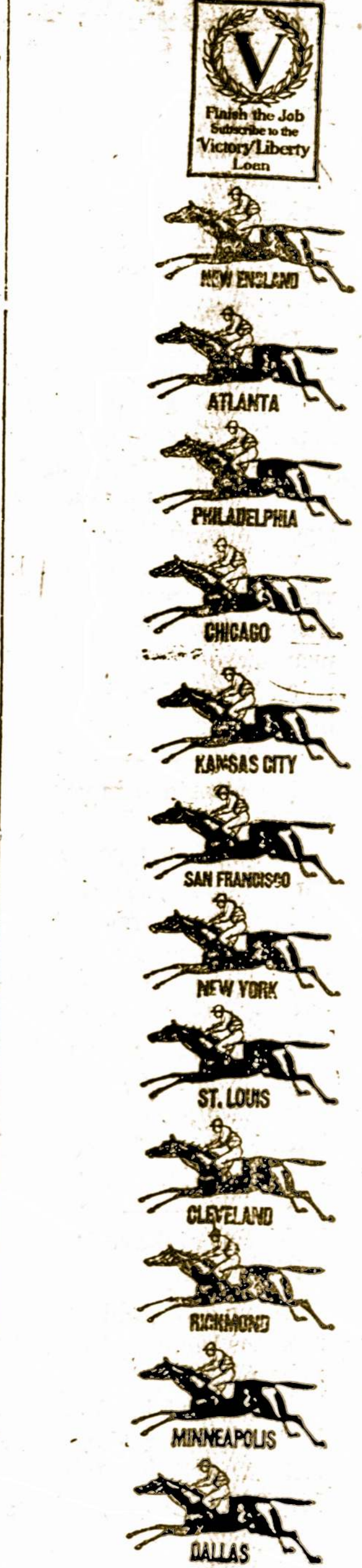
kar Bambergą, Bavarijos valdžios laikinę sostinę. Ties Freising atsibuvo didelis mušs tarp komunistų ir valdžios pulkų. Abi pusės turėjo didelius nuostolius. Valdžia pasiuntė 30,000 kareivių ant Muencheno.

Bolševikai sumušti rytuose.

Londonas, bal. 19 — Bevilinio telegramo pranešimas iš Rusijos sako buk sovietų valdžia prisipažysta, kad bolševikų pulkai buvo

PASKUTINĖS LAISVĖS PERGALES PASKOLOS LENKTYNĖS.

Jau prasidėjo, dabokite koznas savo kraštą, kad neatsiliktute lenktyne. Užbaikime karės darbą, pirkdami paskutinės paskolos bondsus. Gali gauti kožnoje Bankoje.

Vigantas.

Vokiečiai Lietuvoje.

I.

Užėmus vokiečiams Lietuvą, vietiniai gyventojai tą faktą sutiko gan ramiai, tikėdamiesi, kad nuo tos valandos užsibaigė Lietuvoje Rusų jungas. Lietuviai manė, kad vokiečiai, kaip kulturingesni už rusus tauta, nevertos tokių priemonių, kokių griežėsi rusai ištautinimui ir išnaudojimui krašto. Bet pirmutiniai vokiečių žingsniai Lietuvoje parodė, kad jų kultūra yra tik tai paviršutinė, kad jie supratimo neturi apie paprastą mandagumą, širdingumą, teisingumą ir tt.

Pirmieji vokiečių žingsniai Lietuvoje parodė, kad iš jų nėra ko gero laukti. Buvo sudaryta kariškoji administracija, visa Lietuva buvo sudalinta į kreizus, t. y. apskrčius, kas vienas apskritis į amtus, o amtai į storiastystės. Viršuje tų administratyvių vienetų buvo pastatyti aficeriai, daugiausiai beširdžiai-augštanosiai, kurie žiūrėjo ir elgėsi su vietiniais gyventojais kaip su kiais gyvuliais. Tik storastystės buvo skiriami iš tų pačių gyventojų.

Sutvarkę tokiu būdu administraciją, visoje Lietuvoje vokiečiai įvedė geležinę discipliną: visiems gyventojams išdavė tam tikrus savo pasus (už mokesnį) su fotografijomis ir piršto atspauda; užgynė važinėjamą iš vieno apskričio (kreiso) kitan be raštiško leidimo kreiso viršininko (kreis-hauptmano); užginė pardavinėti gyvulius, maistą, žemes; surašė visus javus, gyvulius, netgi vištas; gyventojus apdėjo mokesčiais nuo galvos (kopfsteuer), pradedant nuo 6 markių per pusmetį iki keių šimtų markių. Miestų gyventojai buvo apdėti ir kitais mokesčiais, kaip tai mokesčių nuo pelno, Geležinkelių taryfų, krašos įplaukimus, stempelinės rinkliavas pakėlė daugiausiai 6-10 sykių, sulyginant su rusų valdžia.

Prasidėjo periodiškios ir sistematiškios revizicijos gyvulių, javų ir abelnai vaigomųjų daiktų. Už rekvizuotus daiktus buvo mokama viena dešimta dalis rinkos kainos. Gyventojai turėjo nešti vokiečiams kasdieną pieną sulyg skaičiaus karvių ir kas savaitę kiaušinius nuo kasvienos vištės, neatsižvelgiant į tai, ar karvė duoda pieno ir ar višta deda kiaušinius.

Už neišpildymą kokią nors vokiečių reikalavimo gyventojai buvo aštriai baudžiami mušimais, štopais, kalėjimu.

Ačiu neužtekinam susipratimui pačių žmonių, jie dažnai užrodė vieną ant kito apie paslėptą maistą (tuom ypač atsižymėjo žydai). Tokiuose atsitikimuose atėjo žandarai dar kartas ir nesirinko priemonių savo darbe: mušė žmones, netgi moteris kratė plėšė. Atradę duokim, aukšinius pinigų, mainė juos ant popierinių, rublių už rublių, o kada ir visai nieko

už juos nedavė. Žiaurumas vokiečių žandarų davė iki to, kad ramūs žmonės lietuviai sodiečiai pradėjo juos šaudyti: važiuojant ar jojant žandarams per mišką keliu, jie dažnai budavo nušauti. Todėl vokiečiai davė įsakymą, kad visi miškai per 6 sieksnius į abi puses nuo kelio bus iškirsti.

Buvo toks faktas, apie A. Nykščius (Kauno gub.), Vienas vokiečių žandaras labai atsižymėjo savo aršumu: kratė sodiečių trobėsius, vis ieškodamas lašinių (Speck) ir suradęs siūsdavo juos savo "Vaterlandan." Jei gi ne rasdavo lašinių apsieidavo su šeimyniniais: mušdavo nagaika ir šautuvo priklodu (kolba), ketindavo nušauti ir įvairiais būdais baugindavo kol šeiminkė nors iš kaimynų gavus atnešdavo jam keletą svarų to neišmingo "Spekto."

Ant tiek tas špeksnukis įkirėjo sodiečiams, kad vieną gražią dieną jis pražuvo. Visos pastangos jo draugų surasti jį nuėjo ant niekų. Praėjo žiema, prasidėjo pavasarys. Nutirpo ledai ant ežero. Jodami krantu žandaras pamatė kišo iš po vandenų vokiečio pilvas. Ištraukė ir pažino savo pražuvusį draugą, bet kaip gi nusistebėjo pamatę, kad iš burnos lavono kijo didžiausias lašinių gabalas. Mat nuskriaus tieji sodiečiai pagavę špeksnukį, pribruko pilną burną lašinių, kad jis ne bliautų, ir įbrukė eketėn po ledų.

Žinomas dalykas, nemažumų buvo daug aplinkiniams gyventojams, bet visi kaltojo nesurado.

Ypatingą domą vokiečiai atkreipė į Lietuvos miškų gėris, kurių kaip žinoma daugybė — vis-viena ar tai valdiški, ar tai privatiški. Geriausius miškus vokiečiai iškirto ir išsivežė. Kad jiems lengviau tą atlikti, vokiečiai pervežė siaurus geležinkelius (vagonetkas) miškų gylumon, pastatė tartokus.

Vietinius gyventojus varu varė prie darbo miškų kirštų, mokėdami už tai labai mažai. Tokiu būdu iškirto maž-daug visas didesnes girias, supjovė ant tartokų lentomis ar kitaip ir išgabeno Vokietijon. Viename vokiečių laikraštyje buvo pasakyta, kad vienų miškų iš Lietuvos vokiečiai išgabeno ant 26 milijonų markių.

Apart išvežimo iš Lietuvos maisto, gyvulių ir miškų, vokiečiai daug blėdies pridavė įvairiais kitokiais būdais. Taip, jie nuplėšė nuo bažnyčių (Vilniaus katedros ir kitų) varinius stogus ir apdengė jas smaluotu popieriu; nuėmė nuo bokštų paiktus rusų kariumenės varpus, kurių parapijonai nesusiję sukavoti; išplėšė dargi vargonų dadas (Vilniaus katedroje), pakinklus, vilnonius daiktus, surekvizavo namų darbo drobes ir kitus audeklus ir tt. ir tt. — Viso išrokuoti nėra galima.

Sunkenybę tų visų rekvizicijų dar labai padidino ne-

sąžiniškumas vokiečių valdininkų Lietuvoje, kas vienas iš kurių skubinosi padaryt sau kapitalą. Pavyzdžiui. Surekvizavus grūdus veždami išveždavo (maišus) iš vagonų ir surinkę juos paruoždavo perkupčiams (dažniausiai žydams), o iš žmonių dar reikalavė pridėti, nes esą ne pilną miarą davė. Už surekvizuotus rugius vokiečiai mokėjo duokim po 5 rublius, o svaras duonos miestuose sulyg kortelių (čekių arba kuponų) kainuodavo 20-30 kap., bet tą duoną retas galėjo valgyti, o kas norėjo gauti geros duonos, kuri parsidavinėjo dar gė be kortelių, turėjo mokėti už svarą po 1 rublį (maž-daug). Iš to aišku, kad surekvizuoti pigiomis kainomis rugiai patekdavo į perkupčių rankas, kurie ėmė po 1 rublį už svarą duonos, o kuponinė duona buvo tyčia kepama tokia, kad jos negalima būtų valgyti. Tas pat buvo ir su cukrumi: skyriamams kokioms nors miestui cukrus nebuvo dalinamas gyventojams (Vilniuje), bet patekdavo į rankas perkupčių (žydų), kurie vietoje 1½ markės už svarą imdavo po 8-15 markių.

Už surekvizuotus daiktus ne visados gyventojai gaudavo kvitancijas, o už išduotas kvitancijas ne visados buvo išmokami pinigai. Atsitikdavo taip, kad amto viršininkas (kreisant) iedavė ateiti su kvitancijomis, bet tai pinigų atsiimti, bet atėmęs kvitancijas arba išduodavo vieną dešimtą dali pinigų, arba visai nieko neduodavo (taip buvo Viešinių kreisante).

Sunku išskaityti visas tas priemones, kurių vokiečiai griebdavosi, kad tik išlupus iš gyventojų šiek tiek skatiko; pasiremdami karės stoviu, jie plačiai vartojo mušimą, štopas, grasinimą sušaudyti ir už kasvieną "palengvinimą" ėmė pinigus.

Daug baldos, nesmagumų ir nuostolių pridavė gyventojams įvesti vokiečių taip vadinami "Reisecheinali," t. y. leidimai važiuoti geležinkeliais. Kad išgavus tokį leidimą, reikėjo paduoti prašimą ir laukti kokių 2-3 mėnesius, nežiurint į tai, nors tai būtų svarbiausias reikalas; ar mirtis artimiausio žmogaus, ar viso žmogaus turto klausimas. Bet ne visiems buvo taip sunku važinėti. Pirkliai ir perkupčiai žinojo kelią, kur galima buvo gauti ir tuomi plačiai naudodavosi. Vieno leidimo važiuoti nuo administracijos dar nebuvo gana, nes reikėjo dar gauti nuo daktaro paliudijimą, kad esi apsiyvalinęs nuo utelių [Entlausung scheinali]. Iš pusės sanitarijos gal tas buvo ir gerai, nes grįstantieji iš Rusijos pabėgėliai atsiveždavo be skaitliaus to gero, bet vietiniai žmonės, nieko bendro su pabėgėliais neturintieji, visgi turėjo išdirbinti tokius paliudijimus.

Vokiečių valdininkai, kurie išdavinėjo leidimus važiuoti, įstaigų taip vadinamų "Verkehrsteilung," buvė vieni iš aršiausių žmonių kankintojų. Jų žiaurumas ir nežmoniškumas pagarsėjo

po visą Lietuvą. Jie elgėsi ne tik su paprastais piliečiais, bet ir su Lietuvos valdžios atstovais, kaip su koliais savo erfeitorius. Apie kokią nors paprastą mandagumą, kuris visados yra vartojamas civilizuočių žmonių carpe, tie ponai neturėjo jokio supratimo. Vienuje ypač atsižymėjo lieutenantas fon Rappard.

Už vieną tik patarimą parapijonams paduoti skundą augštesnei valdžiai ant žandarų už jų neteisingą pasielgimą, kunigas Kunigėlis vos tik neteko sušaudytas tų žandarų.

Po Lietuvos miškų slapsėsi daug pabėgėlių. Tai buvo rusų kareiviai, pabėgę iš Vokietijos belaisvės, arba pačių vokiečių kareiviai, kurie nenorėjo eiti iš Lietuvos ant fronto ypač pradėjus nepasisekimams ant francuzų fronto.

Tokie pabėgėliai dienomis slapstėsi po miškus; naktimis gi eidavo pagal gyventojus jieskoti sau maisto. Kas duodavo geruju maistu tokiems svečiams, tas nukentėdavo baisiai nuo vokiečių valdžios (buvo atsitikimai sušaudymo), kas nedavė geruju, iš to atėmė su ginklais patis pabėgėliai ne tik maistą, bet ir pinigais.

Visi dvarai, kurių savininkai laike karės pabėgo, buvo paimti pačių vokiečių valdyti. Tam tikslui vokiečių pastatytas užveizda varydavo aplinkinius ukinius ant darbų dvaran, už ką kada siek-tiek mokėdavo, o dažniausiai nieko nemokėdavo. Tokiu būdu buvo išdalies sugrąžinti baudžiatvos laikai. Kaslink dvarų pas vokiečius buvo, matomai savo idea. Užveizdos tų dvarų pradėjo daryti taip vadinamus "pagerinimus," tai yra duokim, vienoje vietoje sugriauna triobą, o kitoje pastato; kasa ravus, veidvaras ir tt. Visa tai, žinoma buvo daroma veltui — lietuvių rankomis ir iš Lietuvos medžiagos. Bet pasirodė, kai pradėjo grįžti namon tikri dvarų savininkai, vokiečiai padavė jiems sąskaitas už "pagerinimus" ir pareikalavo užmokėti nuo ko 50, nuo ko 80, nuo ko ir kelis šimtus tukstančių rublių.

Savininkams buvo pranešta, kad, jei jie neužmokės minėtų sumų, negaus atgal savo dvarų. Suprantamas dalykas, kad išmokėti taip didelias sumas po visų karės nelaimių nebuvo galima. To tik ir laukė vokiečiai ir tokiu būdu jie norėjo pradėti Lietuvos kolonizavimą, padėję į savo rankas geriausius žemės plotus.

(Toliau bus.)

Užtai, kad S. V. Kongresas nepaskyrė pinigų darbo vedimui, Suv. Valstijų darbo sujieskėjimo tarnystos biuru skaičius sumažėjo nuo 780 iki 56.

Laikė karės, Australija buvo surinkus 400,000 liuosnorių. Iš to skaičiaus ji turėjo 307,900 nuostolių; 58,035 žuvo; 166,606 buvo sužeisti. Kiti arba susirgo, ar nelaisvėn pateko ar kolia kita nelaimė juos patiko.

Suv. Valstijų izdas yra išleides 54 rusis bamaškų. Yra 5 rusių 1 dol. bamaškų; 5 rusių 2 dol.; 6 rusių 5 dol.; 7 rusių 10 dol.; 7 rusių 20 dol.; 6 rusis 50 dol.; 6 rusis 100 dol.; 4 rusis 500 dol.; 5 rusis 1,000 dol. ir 1 rusis 5,000 dol.; 2 rusis 10,000 dol. bamaškų.

Kuomet valdžia paėmė gelžkečius iš savo rankas, gelžkelių klerkų brolija turėjo tik 19,000 narių; dabar turi suvirš 160,000 narių.

STATEMENT OF THE OWNERSHIP, MANAGEMENT, CIRCULATION, ETC., REQUIRED BY THE ACT OF AUGUST 24, 1912.

Of Amerikos Lietuvis published weekly at Worcester, Mass. April, 1919. State of Massachusetts, County of Worcester.

Before me, a Notary Public in and for the State and county aforesaid, personally appeared Michael Paltanavičia, who, having been duly sworn according to law deposes and says that he is the Publisher etc. of the Amerikos Lietuvis and that the following is, to the best of his knowledge and belief, a true statement of the ownership, management (and if a daily paper the circulation), etc., of the aforesaid publication for the date shown in the above caption, required by the Act of August 24, 1912, embodied in section 443 Postal Laws and Regulations, printed on the reverse of this form, to wit:

1. That the names and addresses of the publisher, editor, managing editor, and business managers are: Publisher Michael Paltanavičia, Worcester, Mass., Editor Madelaine Avietiene, Worcester, Mass., Managing Editor Michael Paltanavičia, Worcester, Mass. Business Manager Michael Paltanavičia, Worcester, Mass.

2. That the owners are: Michael Paltanavičia, Worcester, Mass.

3. That the known bondholders, mortgagees, and other holders owning or holding 1 percent or more of total amount of bonds, mortgages, or other securities are: None.

4. That the two paragraphs above, giving the names of the owners, stockholders, and security holders, if any, contain not only the list of stockholders and security holders as they appear upon the books of the company but also, in cases where the stockholder or security holder appears upon the books of the company as trustee or in any other fiduciary relation, the name of the person or corporation for whom such trustee is acting, is given; also that the said two paragraphs contain statements embracing affiant's full knowledge and belief as to the circumstances and conditions under which stockholders and security holders who do not appear upon the books of the company as trustees, hold stock and securities in a capacity other than that of a bona fide owner; and this affiant has no reason to believe that any other person, association, or corporation has any interest direct or indirect in the said stock, bonds, or other securities than as so stated by him.

5. That the average number of copies of each issue of this publication sold or distributed, through the mails or otherwise, to paid subscribers during the six months preceding the date shown above is (This information is required from daily publications only).

Michael Paltanavičia Sworn to and subscribed before me this 9-th day of April, 1919.

William C. Foley (Notary Pub.) (SEAL)

Commission expires July 17, 1925.

Savaitinis Laikraštis "AMERIKOS LIETUVIS"
Eina Kotvirtadieniais
Leidžia
M. PALTANAVIČIA
15 Millbury Street, Worcester, Mass.
Prenumeratos Kaina: Pusei Metu - \$1.00
Kitose Viešpatystės Metams - \$2.50
Apgarsinimų kainos ant užklausimo. Antraštas: "AMERIKOS LIETUVIS"
15 Centai už Numerį.

The Lithuanian Weekly "LITHUANIAN AMERICAN"
Every Thursday
Published by
M. PALTANAVIČIA
15 Millbury Street, Worcester, Mass.
Yearly Subscription: In United States - \$2.00 - 6 Months - \$1.00
To Foreign Countries - \$2.50 - 6 Months - \$1.25
Advertising rates on application. All communications should be addressed: "LITHUANIAN AMERICAN"
13 Millbury Street, Worcester, Mass. 5 Cents per Copy.

priversti trauktis maž-daug išilgai fronto rytinėje Rusijoje; Omsko valdžios pulkai beveik visur laimėjo ir vakarų Sibire. Bolševikų armija sakoma yra labai demoralizuota.

Italija priešinasi Konferencijai.

Paryžius, bal. 19 — Italija jokiū būdu neapsima sutikti su Taikos Konferencijos nustatymu rubežių Adriatikos jurių pakraštėje. Jie neapsima nei pusiau padalinti portą Fiume tarp italų ir jugo slavų. Jugo-slavai, iš kitos pusės yra pasiryžę gauti bent dalį jei ne visą Fiume prieplauką.

Egiptiečiai jiesko neprigulmybės.

Paryžius, bal. 20 — Egiptiečių delegacija pribuvo Paryžiun, su tikslu išgauti neprigulmybę del savo tėvynės. Delegacija sako buk sukilimas istiko Egipte užtai, kad anglų valdžia per 5 mėnesius atsisakė leisti egiptiečių delegaciją į Taikos Konferenciją. Vėliau gen. Allenby davė jiems leidimą. Londonas, Pranešama, buk tvarka jau vėl baigiama įvykdinti Indijoje.

Revolucionieriai paėmė Sevastopolį.

Londonas, bal. 20 — Krymo valdžia apleido Sevastopolį ir traukiasi į Konstantinopolį. Sevastopolį dabar valdo revolucionierių komitetas, anot bevielinio telegramo iš Rusijos. Pirmoji bolševikų armija, veikianti Homel rajone, pasidavė ukrainiečiams, anot pranešimo iš Vienos. Ukrainiečiam teko didelis grobis.

Italija atmeta sąjungiečių pasiulymus.

Paryžius, bal. 20 — Nauji bandymai sutaikinti italus ir jugo-slavus, nuėjo veltui. Italai grasina pagriebti spēka vietas ant Adriatikos jurių, apie kurias vaidinasi. Kalbama, tuo tarpu apie tvirtesnę apsiginimo sutartį tarp Anglijos ir Francijos, kuriai sakoma ir Suv. Valstijos pritaria.

Vokiečiai atakavo R. K. misiją Kaune.

New York, bal. 21 — Amerikos Lietuvių Tautos Taryba paskelbia, jogei gavo kablegramą iš Paryžiaus, kad vokiečių pulkai užpuolė ant Amerikos Raudonojo Kryžiaus Misijos, Kaune.

Lietuvis kareivis žuvo be-gindamas amerikiečius. Toliesnių smulkmenų apie šį atsitikimą nepaduota. Tik pranešta, kad šis atsitikimas labai sujudino žmones, ir kad laike laidotuvių žuvusio lietuvio, didelė demonstracija prieš vokiečius įvyko.

Berlino generalis streikas užbaigtas.

Berlinas, bal. 21 — Berlino generalis streikas jau pasibaigė. Kaip pasekmė streiko, darbininkai turės balsą vedime industriju, ypač kaslink darbininkų samdymo bei atstatydinimo

Vokiečiai sutinka su sąjungiečių plenu.

Paryžius, bal. 21 — Iš-pradžiu Vokietija buvo nutarus pasiūsti tik mažą delegaciją į Varsailles, nes manė, kad reikės tik priimti taikos sutartį ir parvežti ją manom del pasirašymo. Bet dabar sąjungiečiai pranešė, kad tarsis su vokiečių delegatais kaslink daugelio daiktų ir tokiu būdu tie delegatai turi turėti pilną galę priimti ar atmesti pasiulymus ir turi būti daug delegatų. Tad vokiečiai dabar pasiūš delegaciją apie 75 ypatų, nors bus tik apie 6 vadai. Jie pribus apie 28 d. balandžio.

LENKAI UŽĖMĖ VILNIŲ.

Paryžius, bal. 22 — Pranešimas iš Varsavos sako, buk lenkų armija užėmė svarbius geizkelio centrus Baronovičių ir Novogrodeką, ir pietus Vilniaus ir paėmė patį Vilnių, sumušdami bolševikus. Visa gelžkelio linija Vilniaus į pietus iki Lyda yra lenkų rankose. Rusų bevielinis pranešimas patvirtina buk bolševikai neteko Vilniaus.

Komunistai pralaimėjo Vengrijoj?

Paryžius, bal. 22 — Sovietų valdžia Budapešte tapo nuversta, anot bevielinio telegramo čionai gauto. Maištai tebeina Budapešte.

Revolucija Turkijoje.

Paryžius, bal. 22 — Anot telegramo gauto iš Kijevo, revoliucija istiko Turkijoje, ir sovietų valdžia tapo paskelbta.

Samuel J. Killow, iš Walnut Ridge, Arkansas, 74 metų amžiaus neseniai apside vienuoliktą kartą.

APZVALGA

Seimo klausymu.

Daug rašyta, daug reikalauja sušaukimo visuotinio seimo, vienok seimo klausymus vis dar liekasi neišrištu. Chicagos lietuviai buvo smarkiausiai nubruzdę šaukti seimą, bet tos apylinkės susivaziavę kunigai pasakė, kad "seimo šaukimui visi yra priešingi deito, kad nėra tam nei jokio reikalo, nei pamato" ir toks griežtas užreikšimas vėl sutrukdys bent laikiniai seimo šaukimą. Prisieis vėl išnaujo prirodinėti kam ir kodėl seimas yra reikalingas.

Klerikalų tarybos suvaziavime kaip matyti iš protokolo, plačiai svarstyta seimo klausymas, bet prie nieko nepriejta. Nepageidaujama ir bijodami seimo, klerikalų vadai vis-gi nedrįso stačiai prieš žmonių reikalavimą pasakyti, kad jie seimui yra griežtai priešingi ir todėl diplomatiškai savo rezoliucijoje nurodo, kad esą reikalinga "seimo šaukimą atidėti."

Socialistai seimo klausime nors pirmiau buvo prabilę ir kaip kurie išsireiškė už seimą, bet pastaraisiais laikais tarsi paklausę klerikalų užreikšimų visiškai nuūlo.

Tik vien tautininkų spauda dar vis nenustoja vilties ir reikalauja, kad seimas būtų sušauktas. "Tėvynė" rašo:

"Kad Seimas yra reikalingas, apie tai negali būti dviejų nuomonių, ir, rodos, jų nėra. Yra tik tai, jei taip pasakysime, kaip kurių veikėjų, kurie nenori dar skaityties su minių balsu, užsikirtimas, kad prie Seimo sušaukimo neprileisti, nežiurint net to, kad pačios minios Seimo reikalauja.

Seimas yra reikalingas vyriausiai šitiems tikslams:

- reikalauti pripažinimo Lietuvos Nepriegulmybės;
- reikalauti atidarymo kelių susisėsimams su Lietuva;
- susitarti tvirtai Raudonojo Kryžiaus skyrius ir organizuoti liuosnorus, sutinkančius keliauti Lietuvon, kad gynus ją nuo užpuolikų;
- išvieno rinkti aukas Lietuvos šelpimui, — rinkti pinigus, drabužius, maistą. Dabar, kada visos įstaigos siunčia pinigus Lietuvos valdžiai, nei mažiausio senso nėra aukas rinkti paskyrim, į atskirus krepšius."

Bet nežiurint griežtų užreikšimų, vieni tautininkai vargu bo išdrys šaukti seimą be savo politinių sandarbininkų, ir turės pritari seimo atidėjimui.

Lietuvos Dienos Pinigai.

Suvisrūm du metai laiko praslinko nuo laiko, kaip surinkti Lietuvos šelpimui pinigai tapo perduoti Amerikos Raudonajam Kryžiui ir dėl įvairių kliūčių tie pinigai randasi pas Raudonąjį Kryžių iki šiam laikui.

Daug prisivaidinta ir bylinėtasi dėl tų pinigų, bet

tie vaidai ir skundai turbūt daugiausiai ir prisidėjo prie taip ilgo užvilkimo išmokėjimo tų pinigų.

Tik pastaruoju laiku Raudonasis Kryžius sutinka pagaliaus perduoti tuos pinigus Egzekutyviam Komitetui, Washingtone, kuris žada už tuos pinigus pasiųsti maisto Lietuvon.

Nors po ilgų metų, bet žmonių aukos pasieks tą tikslą, kuriam buvo skirtos.

Dovydaičio Ministerija.

Pagaliaus pranešta sąsata pirmiau paskelbtos Dovydaičio sustatytos minis terijos. Ministerijon šiuom kart įeina vien dešiniųjų klerikalų partijų atstovai. Nesimato joje, net santariečių, nekabant jau apie liaudininkus ar socialistus. Prisiemenant, kad ir Smetona, išrinktasai prezidentas, yra to pat patlauko žmogus, tad visa valdžia šiandien Lietuvoje randasi vien klerikalų ir jiems artimų žmonių rąkose.

SANSTATATA NAUJOSIOS LIETUVOS MINISTERIJOS.

Kaip Amerikoniskuose taip ir Lietuviškuose laikraščiuose jau yra tilpę pranešimai apie permainas Lietuvos ministerijoje, bet iki šiam laikui nežinota kas dabar jon ineina.

Šiandien gavom iš Lietuvos biuro Šveicarijoje pranešimą, kuriam paduoda naujosios ministerijos sanstatata.

Dovydaičis, (Krikšč. Dem.) ministerių pirmininkas.

Prof. Valdėmaras, (pažang.) užrubežinių dalykų ministeris.

Rosenbaum, (žydai) viceministeris užrubežinių dalykų.

M. Yčas, (pažang.) izdo ministeris.

Petrulis, veikiantis izdo ministeris.

Merkiš, veikiantis apsaugos ministeris.

Stulginskis, (Krikšč. Dem.) vidujinių dalykų ministeris.

J. Yčas, (bepart.) apšvietos ministeris.

Noreika, (pažang.) justicijos ministeris.

Simoliunas, (bepart.) krašos ir telegrafo administratorius.

Egzk. Kom. Informacijos Biuras.

Suv. Valstijų armijoj užjurėse, reikėjo nupiauti sanarius mažiau negu 4,000 suzeistų kareivių. Tik 125 kareiviai visai neteko regėjimo.

80 nuošimčių pasaulio gyventojų nemoka nė rašyti nė skaityti. Didžiausia dalis šių visiškai neapsiėvietusių žmonių randasi nekrikščioniškose šalyse.

Belgijos Atstovų Butas 11 d. bal. suteikė pilną balsavimą visiems vyrams ir tom našlėm, kurios neapsivedė antru kartu bei motinom kareivių ar civiliškių, žuvusių karėje.

Iš 12,000 bravorų, kurie radosi Vokietijoj pirm kareis dabar randasi tik 5,000.

Valstybės Tarybos Atsišaukimas.

Lietuvos piliečiai!

Ką mūsų protėviai gynė, gyvybę aukodami ir galvas guldydami, ko mūsų bočiai amžius laukė ir jieškojo.

Tėvynės laisvė šiandien mus akyse brėkšta, ir švinta skaišti laimingos ateities diena.

Pernai, 1918 metų vasario 16 dieną Lietuvos Taryba, reikšdama ir vykindama tą nuo amžių paveldėtą lietuvių tautos nepaaužiamą valią ir tvirtą pasiryžimą butį laisviems, paskelbė atstatanti demokratinę Lietuvos valstybę ir sutraukianti visus ryšius, kurie ją kada nors rišo su bent kuria svetima valstybe.

Tegu neišdila ta diena — vasario 16 diena mūsų širdyse, tegu mini ją amžinai mūsų vaikai ir vaikų vaikai! Tėvynė ji mūsų tėvynės atgimimo diena!

Lietuvos Tarybos tartas nepriklausomybės žodis buvo mūsų visų širdyse ir sielose. Jo niekas negalėjo ir negalės užslopinti! Jis veržiasi aikštėn, reiškiasi darbais, tampa kunu.

Lietuvos Taryba, paskelbusi Lietuvą nepriklausoma, deda visas pajėgas tai nepriklausomybei vykinti. Lietuvos priešinkai atsidėję, įnirte, pasiryžę vėl pavergti gimtąją mūsų šalį, kliudė jai tą darbą kur tik galėjo ir kaip tik galėjo.

Tačias tautos valia — buti laisvai — vis stipriau reiškęs ir to jos pasiryžimo nieks nebegalėjo užgnaužti.

Lietuvos nepriklausomybę pripažįsta ir pats okupantas, ir kitos valstybės. Lietuvos Taryba tampa Lietuvos Valstybės Taryba.

Pagaliau tautos nepriklausomybės valia ir pasiryžimas ima virsti tikrybe. Valstybės Taryba gauna galimybės sudaryti Lietuvai nebe svetimą, tik pačios šalies valdžią. Ji skelbia Lietuvos Laikinąją Konstituciją ir kuria Ministerių Kabineta ir tuojau, drauge su juo, leidžia atsišaukimą į Lietuvos piliečius organizuoti tįs ir stoti savo žemės ginti. Ir gimsta pirmieji Lietuvos pulkų buriai.

Tačiau Valstybei vos tik pradėjus tvarkytis ir jai dar nesuėprėjus, mūsų Tėvynė apninka senieji jos priešai, pasiryžę Lietuvai nepriklausomybę išplėsti ir vėl ją sau pavergti. Veda juos pačios Lietuvos pardsavėliai sunus.

Dabar didžioji Lietuvos dalis svetimų atėjūnų užimta ir naikinama. Priešai piešia Lietuvos turtus, Lietuvos duoną ir veža juos svetur. Badas grėsia mūsų broliams, jau patekus jiems ir prispaudę jų rankas, grėsia ir visai šaliai, jei nesugebėsime nuo jų apsiginti.

Tėvynė didžiausiam pavojuje. Gali žlugti ir jos laisvė, jos nepriklausomybė. Ir liktų mūsų šaliai vien amžinas skurdas ir vergovė.....

Lietuviai! Mūsų Krašto, mūsų žemės ir laisvės likimas mūsų pačių rankose. Tegu atbunda Lietuvos naršijų karžygių dvasia. Kaip senovėje, kada nekartą nuož

mūsų priešinkai užpuldavo Lietuvą iš visų pusių, kada rodėsi, nebėra išganymo, mūsų protėviai stodavo petis į petį, ir kov adel savo šalies laisvės ir išvydavo priešus ir išvadudavo ją, taip bukime ir mes verti jų ainiai, — STOKIME VYRS Į VYRĄ GINTI TĖVYNĖS.

Laikinoji Vyriausybė daro tvarką šalyje, organizuoja Lietuvos pulkus, Lietuvos karžygiai jau deda gyvybę ir guldo galvas del gimtojo krašto, del mūsų visų laisvės. STOKIME Į JU EILES VISI, KAS PAKELIAME GINKLUS, BUSIME STIPRŪS IR DRĄŠŪS — ATREMSIME VISUS PRIEŠO ANTPUOLIUS, IŠVYSI ME JĮ IŠ LIETUVOS ŽEMĖS IR IŠGELBĖSIME JĄ IŠ VERGUVĖS. Tada mūsų visų atstovai susivaziuos į Lietuvos Steigiamąją Seimą Vilniuje, sutvarkys šalį ir pastatys ją ant pamatų.

VALIO, KARŽYGIAI, TĖVYNĖS GYNĖJAI!
VALIO, NEPRIKLAUSOMA, LAISVA, DEMOKRATINGA LIETUVA!

Valstybės Tarybos vardu Aukštasis Valstybės Tarybos Prezidiumas.
(Pasirašė):

J. Staugaitis.
St. Šilingas.
Ministeris Pirmininkas (pasirašė)

M. Slezevičius.
Originalui atatinka J. Šernas, Valstybės Tarybos Sekretorius. Atsišaukimas į piliečius priimtas iškilmingame V. Tarybos posėdyje 1919 m. Vasario 16 d.

PRANEŠIMAS LIETUVIŲ VISUOMENEI.

Balandžio 10 d. atsibuvo Amerikos Lietuvių Tarybos suvaziavimas New Yorke. Apart kitų reikalų svarstyta Amerikos lietuvių seimo šaukimo klausimas. Apsvarstius šį klausimą visapusiškai, vienbalsiai likos priimta sekanti rezoliucija:

Amerikos Lietuvių Taryba savo suvaziavime, 10 d. bal. 1919. Baltimore viešbutyje, New Yorke, plačiai svarstė politiškojo seimo sušaukimo klausimą ir vienbalsiai pripažino didžiausį reikalą išmintingai pavartoti visas galimas doras ir naudingas priemones Lietuvos nepriegulmybei išgauti.

Kadangi visai neseniai buvo antrasis politiškas Amerikos lietuvių seimas,

Kadangi tokis seimas yra galingiausias mutms prieinamas tautos valios išreiškimas.

Kadangi pertankiai jį vartojant neužtektinai dideliems tikslams jo vertė ir reikšmė gali sumažėti; kaip tat matoma iš nesėnų prityrimų buvusių kitose tautose;

Kadangi viena kariaujančioji pusė gali arba pasisaukti mūsų nepriegulmybės nepripažįstanti, arba dalį lietuvių apgyventos žemės

priskirti prie svetimos viešpatijos.

Kadangi šitokiame pavojuje visugalingiausias tautos valios išreiškimui — seimas bus butinai reikalingas.

Kadangi mes negalime eikovoti savo jėgu pirm laiko.

Todel Amerikos Lietuvių taryba sutaria:

- Laikyti savo jėgas prirengtas gairinčiam iškilti minėtam pavojui,
- Seimo šaukimą atidėti iki tam pavojui pasirodant, ir,
- Dabartinius tautos reikalus aprupinti kitomis mūsų galybėje esančiomis priemonėmis.

A.L. Tarybos Raštinė.

DU TELEGRAMAI NUO A. L. BENDROVĖS.

I.
Valdėmaras šaukia A. L. B. narius darban.

"Amerikos Lietuvis":
Trečiokas, kuris atstovauja rytines šakas Lietuvos Atstatymo Bendrovės, gavo iš Paryžiaus sekantį kablegramą: Lietuvos Užsienio ministeris ir perdėtinis Lietuvos Taikos Delegacijos, Valdėmaras, nori, kad aš išreikščiau kuosirdingiausiai padėką už pasveikinimus, kuriuos pasiuntė Bendrovės Atstovų Seimas. Jis sakė, kad Lietuva šioje kritiškoje valandoje atsikreipia į Ameriką ir į visus Bendrovės narius, prašydamą jų, kad pagelbėtų ekonomiškai atbudavoti Motiną-Šalį. Amerikos Lietuviai turi labai uoliai darbuotis del Lietuvos ateities. (Pasirašo Karuža.)

A. S. Trečiokas.

II.
A. L. Bendrovė perka laivų.

"Amerikos Lietuvis":
Lietuvos atstatymo Bendrovė ką tik gavo kablegramas nuo Karužos, iš Paryžiaus, pranešant, kad Lietuvos Atstatymo Bendrovė investina šimtą tukstančių dolerių Lietuvos Valdžios Bankos bondsuose. Dalykai tvarkomi del siuntimo prekių tarp Lietuvos ir Amerikos. Wall Street (Amerikos Biržos) atstovai paskyrė pramoninkus ištyrinėti dirvą ir organizuoti didelę linų dirbtuvę Lietuvoje; jie suteiks visą reikalingą kapitalą. Amerikos valdžia pataria, kad mes tuojau įsteigtume navigaciją (laivininkystę) Baltikos jūrėje; prižada atidaryti Liepojaus bei Klaipėdos priekplaukus ir siųs reikmenis Lietuvon. Bendrovė perka Danijoj du laivus del Baltikos jurių ir du del Nemuno. Mes taipgi įsteigėme užsienio vekselščionai. Ar galime mes prašyti Jusų kad kooperuotumėte su mumis surinkime kapitalo del Lietuvių Baltikos garlaivių linijos ir tolesnius investinimus Lietuvos valdžios Bankos bondsuose?

V. K. Račkauskas.
Sekretorius.

Suv. Valstijų telefonų darbininkai skaitliuoja 275,000.

Daugiau negu 100 krautuvų Portland, Oregon, padarė naują darbo sutartį su krautuvų klerkų unija.

Lietuvos Atstatymo Bendrovės Kampelis.

LIETUVA BUS LAISVA!

Lietuvos Atstatymo Bendrovės pasiuntiniai pranešė, kad Lietuvos laisvė kaip ir užtikrinta. Lietuvos atstovystė Paryžiuje puikiai suorganizuota ir pasekmingai veikia Lietuvos labui.

Lietuvos Atstatymo Bendrovė organizuoja Lietuvos Valstybės Banką. 100,000 dolarių Banko pamatams perkeliama Lietuvon.

Karuža tariasi organizuoti Lietuvos Valstybės Banką ir jau Lietuvos Atstatymo Bendrovė yra pasirengus išsiųsti \$100,000, kaip tik bus galima.

Susizinojimai su Kaunu sunkūs.

Kol-kas Lietuvos sostapilė yra Kaunas. Susizinojimai tarp Kauno ir Paryžiaus labai apšukinti. Laikraščiai iš Lietuvos ir Paryžių neateina; žinios pasiekia tik per žmones.

Reikia pinigų Lietuvos atstatymui.

Lietuvos atstatymo darbui reikia milijonų dolerių. Lietuvos Atstatymo Bendrovė balandžio 15 d. turėjo \$201,000.00. Tuoj reikės išsiųsti \$100,000 Lietuvos Valstybės Bankui į Lietuvą, tat kitiems darbams lieka mažai. Bet Lietuvos Valstybės Bankui ir-gi reikės daugiau pinigų. Tuom laiku duodam tiek kiek ištenkame, nes Lietuvos Atstovai prašo tuojaus surasti galimybes importui į Lietuvą. Patįs Lietuvos žmonės neatspėja to darbo apdirbti. Čia irgi reikės pinigų. Karuža mano apie porto prirengimą Klaipėdoje. Tą darbą ir daugelį kitų remsianti ir Lietuvos valdžia.

Broliai ir seseris darban!

Mes suteikiame Jums dabar tikriausiai garantiją už indėtus į Lietuvos Atstatymo Bendrovę pinigus. Jeigu kada galėjote nepatikėti, tai dabar jau turite aiškius prirodymus, kad pinigai bus saugiai sudėti.

Dėkitės visi prie Lietuvos Atstatymo Bendrovės! Šėrai po \$10, bet neparduodama mažiau, kai penki šėrai vienai upatai. Visi broliai ir seseris prie darbo Lietuvos atstatyti!

Kaip tą darbą atlikti — pasakys Lietuvos Atstatymo Bendrovės ir vienykite kapitalus, o ne skirstykite,

LITHUANIAN DEVELOPMENT CORPORATION,
320 — 5th AVE., NEW YORK, N. Y.

6 d. balandžio, Joana, Francijos Orleano mergelė tapo paskirta ir tarp Romos katalikų bažnyčios šventųjų.

Drapanų siuvėjai Chicagoje reikalauja 44 val. darbo savaitės ir pakėlimo mokesties ant 10 nuošimčio.

93,000 darbininkų dirba Anglijos medvilnio pramonėje.

kaip kad turite paprotį. Lietuvos valdžia pati skirstys pinigus, nes ji viską kontroliuos, o finansai reikalingi nuo visų Amerikos lietuvių. nežiurint kokie tie lietuviai butų."

Ko mus mokina.

Delegatai iš Lietuvos mus mokina solidaraus ir pozityvio darbo. Jie tokį darbą dirba Lietuvoj visi bendrai: ar katalikas, ar socialistas, ar tautininkas—dirba naudingą Lietuvai darbą ir užtai yra remiamas. Tik taip dirbant galima gerų pasekmių susilaukti. Lietuvos Atstatymo Bendrovė ir yra tokia organizacija, kurioje dirba visi lietuviai — katalikai, tautininkai, socialistai. Tat klausykim patarimo tų, kurie stato Lietuvos valstybę, nes žino geriausiai ką mums patarti. Todel visi į darbą Lietuvos vaduoti! Spieskimės kruvon visi lietuviai, nes tik tuomet pajiega parodysime.

Reikia pinigų Lietuvos atstatymui.

Lietuvos atstatymo darbui reikia milijonų dolerių. Lietuvos Atstatymo Bendrovė balandžio 15 d. turėjo \$201,000.00. Tuoj reikės išsiųsti \$100,000 Lietuvos Valstybės Bankui į Lietuvą, tat kitiems darbams lieka mažai. Bet Lietuvos Valstybės Bankui ir-gi reikės daugiau pinigų. Tuom laiku duodam tiek kiek ištenkame, nes Lietuvos Atstovai prašo tuojaus surasti galimybes importui į Lietuvą. Patįs Lietuvos žmonės neatspėja to darbo apdirbti. Čia irgi reikės pinigų. Karuža mano apie porto prirengimą Klaipėdoje. Tą darbą ir daugelį kitų remsianti ir Lietuvos valdžia.

Broliai ir seseris darban!

Mes suteikiame Jums dabar tikriausiai garantiją už indėtus į Lietuvos Atstatymo Bendrovę pinigus. Jeigu kada galėjote nepatikėti, tai dabar jau turite aiškius prirodymus, kad pinigai bus saugiai sudėti.

Dėkitės visi prie Lietuvos Atstatymo Bendrovės! Šėrai po \$10, bet neparduodama mažiau, kai penki šėrai vienai upatai. Visi broliai ir seseris prie darbo Lietuvos atstatyti!

LITHUANIAN DEVELOPMENT CORPORATION,
320 — 5th AVE., NEW YORK, N. Y.

6 d. balandžio, Joana, Francijos Orleano mergelė tapo paskirta ir tarp Romos katalikų bažnyčios šventųjų.

Drapanų siuvėjai Chicagoje reikalauja 44 val. darbo savaitės ir pakėlimo mokesties ant 10 nuošimčio.

93,000 darbininkų dirba Anglijos medvilnio pramonėje.

PO MEDŽIU.

Gerbiameji broliai ir seseris:—

Per didelę lukestį ir rupestį mūsų ir nesijutome kaip pavasaris su savo malonybėmis čionai atkeliavo. Saulutė savo spinduliais jau sužadino žemelę, žolės pradeda apkloti žaliu dirvonu mūsų motiną žemelę. Medžiai ruošiasi, skėčia savo bumburus, pirmyn eina švieži, žali lapai, maonybės gamtos mumis aplanko. Per lukestį, per didį rupesį link mūsų tėvynės Lietuvos, mes rōdos nē nematome tų gamtos grožybių. Mumi rupi mūsų motinėle, mūsų tėvukas, broliai, seselės, mumis rupi mūsų pažįstami ir susiedai, o už vis labiau rupi mumis mūsų visa tėvynė Lietuva. Jos likimas mumi už vis labiau apeina šiuomi tarpai. Ji keičiasi iš grabo, iš ilgo savo miego, iš po šimtų metų pailsio, ji keičiasi į šią pasaulę dar kartą, dar kartą kaip iš sapno mūsų motina deda pastangas, kad atsikelti, kad apkabinti savo vaikučius ir augti ir bujoti vėla.

Lai pildosi gamtos tiesos, lai prisikelia mūsų Tėvynė po ilgo pailsio, lai vėl gyvuoja. Ji atras seną Nemuną dar sprauiniai banguojantį, dar ženklai lužtančių Lietuvos giriu ten bestovi, ji atras ir karštas širdis pas savo sunus ir dukteris ten bepiakiančias jų krutinėje. Gandas apie jos prisikėlimą taip kaip medžių lapai prasisiveria pas kiekvieną lietuvį. Ir tas, kuris niekad nepamiršo, kad jis yra lietuvis, kad jis yra sunus garbios motinos — Lietuvos arba jos dukterė, šiandien jo galvoje pradeda vystytis naujos mintis, jis jaučiasi esąs nauju žmogumi. Tukstančiai mūsų brolių ir seserų šiandien jau didžiuojasi, kad jie yra lietuviais, rōdos tik vakar dar jie buvo be vilties ir gėdinosi pasisakyti savo tautystės vardą.

Taip, mieli broliai ir seseris, kaip pavasario medžių lapeliai gema, taip pas mus naujos idėjos, nauji norai buti lietuviai, nes matome, kad mūsų tėvynė nepažūvus, ji yra ir pradeda gyvuoti. Nė vienam iš mus negėda buti vaikais tos puikios šalies, kurios laikai, kurios lankos ir girios, malonus kvėpėjimas įvairių jos gėlių, didvyriai jos garsūs karžygiai, mumis negėda priešais pasaulę, bet pasididžiavimas.

Atgema mūsų tėvynė kaip pavasario lapai, žolynai, nepasilikime ir mes mieli broliai bet rupinkimės kartu atgimti. Mūsų tėvynė atgema kaip valstybė, mes turime atgimti kaip jos valstiečiai. Iki šioliai mes gyvenome kaip pastumdėliai apjakusių rusų, iki šioliai mes buvome vergai. Bet nuo dabar ant toliau mes turime pradėti gyvenimą atsakomybės, gyvenimą valstiečių, nes mūsų tėvynė pastoviai, pati save rēdys, o nebus paniekinta kaip kad iki šiolai buvo. Žmogus pastumdėlis neturi sau garbės ir nėra atsakomybėje, pasaulė jo nežino.

Bet kartą mes stoję ukėsais — valstiečiais savo šalies, stojame kartu ir atsakomybėje už savo šalį. Todel mieli broliai ir seseris, mes kurie sueinam čionai po medžių, turime pabusti ir apsižiūrėti ar mes tikrai dabar jau verti to žodžio valstiečių mūsų tėvynės Lietuvos. Negana to, kad mes krutinę atstatę mokame paniekinti savo priešą, apkabinti jį ir išmetinėti jam, to dar negana, bet tą jau mes ir per daug mokame. Vienas lenkas man skundėsi, sakydamas, kad lietuviai visur koliojasi ant mus lenkų ir nežinoma už ką. Aš jam sakau, kad tikras lietuvis neturi ko koliotis, jis tik jieško kas yra jo, bet koliotis mes neturime už ką.

Ir ištiesiu, kad mumis lietuviams verta pirmiausia suprasti gražiai ir dorai su savo artymais apsieiti, nes jeigu pikta apsieisime, mes pikta iš jų ant save išsauskime ir tas kenks mumis labai daug. Bet mumis kaip ukėsam reik keli daiktai suprasti, kokios ypatybės daro gerą ukėsą. Pirmiausia už viską mumis reikia turėti dorą ir kaip jausmingiems žmoniemis rupintis kito žmogaus jausmų neužgauti.

Mes turime buti karžygiai kovoje, bet malonus suliejoje ir gero linkinti kiekvienam. Tokiais buvo mūsų prabėčiai, prie kurių Lietuva buvo plati ir didelė, tokiais bukime ir mes toliau turime buti, jeigu norime pastoti gerais valstiečiais ir susilaukti sau ramensio gyvenimo. Tikras mūsų veikimas, tai yra šis. Kiekvienas iš mus turime išlavinti tą gamtos dovaną pas save, tai yra išmokti savo kalboje skaityti, rašyti ir

susiskaitliuoti, pakol to nemokėsi, negali sakyti, kad esi geru Lietuvos valstiečiu. Lietuvos valstietis turės balsuoti, turės perskaityti vardus pastatytų kandidatų ant urėdo, nemokėdamas rašyti ir skaityti tu pasiūkšai sau pagelbon žmogų, kuris gal bus partvyškas ir savo partijos šoną. Tavo laisvė šitame atsitikime bus suvaržyta, tu laisvės neturėsi, nes neturėdamas galybės tos, kokią dabar kiekvienas apšviestas žmogus turi, tu liksi užpakalyje ir nesinaudosi laisve, kitas iš tavęs naudosis. Tai yra pirmas daiktas ką mes Lietuvos ukėsei turime daryti, tai yra save lavinti. Toliaus mes, kaip Lietuvos ukėsei turime darbuotis, kad mūsų visa eilė tautos darbų eitų pirmyn.

Dabar mes turime tautišką tarybą, kuri kartas nuo karto praneša mumis ką turime veikti delei Lietuvos, mūsų priderystė tuos darbus veikti patiem ir pasikatinti kiekvieną mūsų brolių, kad jis prie to darbo prisidėtų, kad įprastų savo tėvynę dirbti. Mūsų priderystė dabar žiūrėti, kad mūsų tautos darbai eitų pirmyn su pinigiska pagelba ir su moraliska, niekas nebutų pamišta.

Kada dedame gausias aukas vienam kokiam daiktui, nepamirškime ir kito; Tėvynės Mylėtojų Draugija, kurios mielių nuo senovės yra patrinti mokslo knygas tarpe lietuvių, dabar mūsų tapo pamišta ir draugija nusilpnėjo, darbas apšvietos sioja be apšvietos, toli nenueisime. Priežastis to yra, kad mūsų broliai tikrai keli dirba priderantį darbą savo tėvynę, kiti dar kudiškiškai žūri, juokiasi. Mes, mieli broliai, kurie susirenkam čionai po medžiu, pradėkime dirbti tautos darbus, šaukime kiekvieną mūsų brolių iš karčiamos, iš balius, iš kaziurninkų kompanijos, nuo nenaudingų užsiėmimų. Su budinkime visus prie mūsų naudingų tautos darbų, mokslo, aukų, truso, palaiškymo mūsų apšvietos institucijų, ir viso mūsų krutinėje, tegu gema pas mus vyrų ir moteris, kurios butų atsakomybėje Lietuvos reikalų vedimo. Tegul koznas tėvas pasirupina, kad jo vaikai butų tinkami dirbti ne kitų tautų darbus, bet, kad jie išmoktų dirbti savo tau-

tos darbą. Jeigu turi dukterį, tegul ji kuoveikiausia pastoja raštininke, stenografe, tegul lanko pramonės mokyklą, tegul lavinasi nors svetimoje kalboje ir kartu tegul verčia savo mokslą į lietuvių kalbą. Lietuva reikalauja tukstančių merginų užimti valdžios darbus raštinėse, tegul ten dirbs tavo dukterė, tavo sunus. Sakau, kelkimės ir dirbkime!

DARBININKŲ ŽINIOS

Suv. Valstijų sugrįžę sužeistieji kareiviai turi progą pasirinkti sau kokį amatą iš 250 skirtingų užsiėmimų. Valdžia užmokės už jų išlavinimą.

Daugiau negu 80,000 moterų ofisų darbininkų prisirašė prie unijų per praeitą metą.

Karės Darbo Komisija nutarė, kad Chicago šepetėlių darbininkų mokestis turi buti pakeltos ant 10 nuoš. ir kad gautų laiką ir pusę už viršlaikį.

Francijos gelžkelių darbininkų federacija reikalauja didesnės mokestis; jei mokestis nebus pakeičtas, jie sako įvykdins generalį streiką visoj šalyje. Francijoje gelžkeliai yra valdžios kontroliuojami.

Už tai, kad užsienyje jau nereikalaujama tiek anglių, keleta Australijos kasykių tapo uždarytos ir keliolika tukstančių darbininkų liko be darbo.

Labai daug moterų, kurios karės laike dirbo amunicijos dirbtuvėse, dabar nenoriai grįžta prie drapanų siuvimo.

Susiorganizavę teplioriai Davenporto, Iowa, laimėjo kovą prieš numušimą mokestis ir dabar kontraktoriai padarė naują sutartį sutinkant su tepliorių reikalavimais.

Murininkai Winnipeg, Kanadoje, reikalauja \$1.25 ant valandos; kontraktoriai sutinka duoti tik 90c. Abi pusės neapsima nusileisti, tad budavojimo darbas tame mieste yra sustojęs.

Pirm karės, Vokietija daugiau padirbdavo čėverykų negu kokia kita šalis Europoje. Ji turėjo 1,500 čėverykų dirbtuvių ir suvirš 50,000 išlavintų darbininkų.

Chinijoje tapo įsteigta amerikonių dirbtuvė del kiaušinių užlaikymo, kuri gal prirengt prie ilgo stovėjimo 300,000 kiaušinių ant dienos.

Francijos generalė darbo federacija sakoma rengiasi pakelti didelį protestą prieš tautų lygą.

Pittsburgo geležies dirbtuvėse galima išvilioti geležinius lakštus taip plonai, kad reikia 15,000 lakštų, idant padaryti colio stori.

LIETUVIAI AMERIKOJ

ROCHESTER N. Y.

L.S.S. 7 kp., ir L.M.P.S. 26 kp., balandžio 13 d., surengė viešas prakalbas su ginčais, kaip atsakymui Vyčių organizatorių užsiuoliumui ant pirmynžegančių (progresyvių) žmonių; kalbėjo net tris kalbėtojai, visi vietiniai. Pirmas kalbėjo p. Masis, antras p. Carnauskas, ir ant galo M. Duseika. Gana rimtai kalbėjo; tas išrodo, kad jau socialistai vis eina rimtyne, ir rimtyne; tuomi žinoma, ir patraukia didesnę dalį Rochesterio lietuvių sau už prijautėjus bei pritarėjus. Ant galo leista publikai pasiginčyti apie klerikalų darbus; radosi tik vienas apgynejas klerikalų, tai jų pritarėjas p. K.J.S., o iš pačių klerikalų nedrįso regis nė žodį ištart.

Socialistai Rochesterio jau kelis kartus, rišdami Lietuvos klausimą, išsireiškė, kad jie stovi už Lietuvos Nepriugulmybę, ir kad Lietuvos žemė priklauso lietuviams, o ne lenkams ir vokiečiams dvarininkams ir kitiems svetimtaučiams; visi kitaučiai turi neštis iš Lietuvos, žemė nuo jų turi buti atimta be mažiausio jiems atlyginimo; toks socialistų veikimas, išsina patiems socialistams ant naudos; nes klerikalai rengtų, žmonių vis pilna prieina svetainė; kas iyg išrodytų, kad jau dauguma Rochesterio lietuvių pritaria socialistams. Ant šių prakalbų žmonių prisirinko tiek daug, kad jau nebuvo nė vietos kur atsistėti; išrodo, kad buvo daugiau kaip keturi simtai ypatų.

J. J. Žilis, daug rašė ir vis rašo į vietinę anglų spaudą apie lietuvius. Balandžio 9 d., tilpo Rochester Times-Union, trumpas išsireiškimas delko bolševikai vis auga, ir kad lietuvių stengsis nedaieisti lenkų kariuomenei išlipti Karaliaučiuje, Klaipėdoje, Liepojuje arba kur nors kitar Lietuvos rubežiuose. Tas lenkams ir lenk-berniams labai nepatiko, ir prisiekė, kad turi išvili Žilį iš Rochesterio, gyvą ar negyvą.

J. J. Žilis, pradžioje Vasario surinko kiek aukų, nuo geros valios lietuvių ir pats aukavo \$4.00 del "memorandumų" ir naujų Lietuvos žemlapių, kuriuos manė išdalinti viešinei Anglų spaudai, ir kitoms įžymesnėms įstaigoms; tuojaus pareikalavimą pasiuntė A.L.T. Tarybai ir nors laikraščiuose buvo garsinta, kad ta taryba nutarė išpildyti prašymą, bet kadangi sužinojo, kad J. J. Žilis, nėra klerikalų, o klerikalbernių ir neturi įgaliojimo nuo niekur veikti bei garsinti lietuvius Anglų spaudoje, be daleidimo (žinoma, klerikalų), tatai, atsisakė išpildyti savo nutarimą, ir neprisiuntė iki šiol prašytų memorandumų su žemlapiiais. Todel J. J. Ž. bal. 13 d., pradėjo sugražinti atgai aukavusiems pinigais,

dei memorandumų ir žemlapių.

Dabar, J. J. Žilis, žada rašyti savotišką memorandumą ir piešti žemlapius Lietuvos, kuriuos priduos vietinei spaudai bei kitoms žymesnėms įstaigoms.

Laisvamanis.

BURLINGTON, IND.

Šilkų audėjai išėjo ant streiko, 7 dieną bal. Mat-gi mes pareikalavom dirbti tik ant 3 mašinų ne ant 4-rių ir 25 nuoš. Tai mes 7 dieną bal. iš ryto nuėjom dirbti, ugi štai mus ponai stovi prie dirbtuvės durių ir sako: jeigu norit dirbti ant keturių mašinų, tai eikit ir dirbkit. Mat laike karės kada vyrus pašaukė po ginklų, tai mus ponas verkė, kad neturi darbininkų ir prašė, kad visi imtų po 4 mašinas, o kada dabar kareiviai sugrįžta, tai mes norime ir jiems kad butų darbas.

Draugai audėjai, jis mus pirmą apgavo, mum nereikėjo imti ketvirtos mašinos. Žiurėkite, kad kitur darbininkams mokestis kelia, o mums tai daugiau mašinų davė, kad nereikėtų mokstis padjinti.

Patartina kitų miestų audėjams nevažiuoti čionai, ba mes dar streikuojam. Buvo pėdė diena 12 dieną bal. tai jis mums visiems atmokėjo ir viską kas tik priguli darbininkui, ir pasakė: "Aš gausiu tokių, kad man dirbs ant 4 mašinų." Draugai, laikykimės, o gausime ko tik reikalausim.

Petras Žemaitis.

MINERSVILLE, PA.

Kovo 28 d. Pottsville's ligonbutyje, Dr. V. Lukšys darė 5 operacijas, tarpe kurių radosi tris lietuviai iš Minersville: 1) Antanas Sitka, kuriam nupiovė koją žemiau ryšelio; jam 5 dienos atgal kasykioje koją sutrynė. 2) Juozas Martusevičius, operacija ant vidurių. 3) Simonas Diškevičius, kurio tulžyje akmenis augo; naktje pastarasis, norėdamas atsigeriti, išlipo iš lovos ir sukrito. 29 d. kovo jis nu mirė. Paliko moterį, 1 sunų ir 4 dukteris, taipgi brolių Antaną. Iš Lietuvos pagėjo iš Barberiškių miesto, Senapilės pavieto, Suvalkų rėdybos. Amerikoj išgyveno apie 18 metų. Aniem dviem ligoniam geriai einasi.

Gal niekur tiek daug darbininkai žmonės nenukenčia skausmo kaip čia, apie kietųjų anglų kasykias. Jeigu patiko ką nelaimė, tai jau ne dešimtimis, ale glėbiais gauna daktarai pinigų, nors nevalia taip daryti, iš abiejų pusų. Ale ką darisi, kad sveikata mielesnė už viską. Netoli čionai yra Spring Fountain ligonbutis, valdžios įsteigtas, kuris gal yra visame pasauliye prarsėjęs kaulų sugydime, bet ir čia nevisi laimingais išsina, o tiesos ligonbutio paroda, kad kiekvienas darbininkas, o ypač maineris, tu atgai aukavusiems pinigais, ir už dyką gydyti. Net pats

vyriausias daktaras buvo prieš teismą statytas už kyšius ir prieš teismą pasakė, kad jam 10 tukstančių dol. ant metų algos neužtenka, kadaigi kyšiais tris syk tiek surenka.

Anksčiau minėtam ligonbutyje randasi Jonas Pledas iš Minersville, Pa. Du metai atgal, jam važiuojant automobiliu, apvirto ir koja buvo suaužyta. Jau vaikinui keli šimtai dolerių išpleškėjo iš kišenias ir koją jau tris sykius piovė ir dar vis nėra gero. Gal ir dar 4-ą sykį prisieis piauti, jei tik ligonis atlaikys.

Lašas.

CHICAGO, ILL.

Plėšikai veikia be perstojimo.

Chicago's gyventojai atsidurę didžiausiam pavojui. Pilnas miestas prisklido plėšikų. Nors visada jų buvo, bet pirmiau nebuvo taip pavojingi, kaip kad šmet. Miesto valdžia labai yra sujudinta, perspėjo gyventojus, kad saugotųsi plėšikų kiek galėdami, bet nekurie gyventojai mažai atkreipė domos ir toliaus patis gailisi.

Čia paduosiu keletą tokių žmonių, kurie nesaugojosi tų žvėrių ir dabar verčia.

Tuasis J. Sorvilas, gyvenantis po nu. 3325 Auburn ave., laikė du burdingierius. Abudu plėšikų nebijojo; vienas dirba dienomis kitas naktimis, pinigus laikė mieg ruimyj. 12 bal. vienas išėjo į darbą, kitas parėjęs valgė pusryčius. Plėšikas tuom tarpu įlindo per langą, ir iškraustė jų turta, vieno buvo \$480, laikrodėlis \$70 vertas, žiedas \$10 vertas; antro buvo \$150. Visus pinigus susigriebęs plėšikas išdumė savais keliais, o burdingieriai paliko be pinigų.

Kita moteris J. Pocienė nuvažiavo į krautuvę nusipirkti reikalingų daiktų; vežėsi su savim apie tris šimtus dolerių. Nusipirkusi reikalingą daiktą, dešimtį dolerių užmokėjo, likusius kišenėn įsidėjo, bet neprėjo keičios sekundos, Pocienė griebėsi į kišenį pinigų, jau nerado.

Smarki moteris, O. Zubavičienė ėjo iš bučernės apie 6-tą valandą iš ryto. Du plėšikai užstojo jai už akių ir pareikalavo, kad ati duotų jiems pinigų ir mėsą, kurią nešėsi. Bet Zubavičienė viečoj pinigų ir mėsos, smogė vienam plėšikui į veidą ir tas tuoj pargriuvo. Kitas pabijojęs nebekibo. Draugybę kitų moterų bomai apiplėšia, atima duoną, mėsą ir pinigus ir taip toliaus. Nekurios moteris tapo ir labai pergazdintos ir nepadoriai apiplėštos. Nežinia kas bus toliau. Ar Chicago's valdžia neužstos jiems kelia, bet ir gyventojams reikia saugotis, kiek galint.

J. Perminas.

LEWISTON, ME.

29 d. kovo buvo L.S.S. 105 kp. surengus viešas diskusijas, tēmoje, ar jau laikas vikdyt socializmas. Diskusantai savo užduotis atliko gerai. J. Gudelis ir K. (Tasa ant 6-to pusl.)

Merlynės Vaidyla.

Ispudžiai iš Kelionės po Franciją.

(Liuosos Eilės.)

Pasveikinimas.

Mūsų laivas "Metagama," laimingai perplaukė jures.

"Ura! Ura!" pasigirdo pradžiugusių žmonių šauksmai.

Su anglikais susitikom. Jiems Amerikos Kareiviai širdingiausiai kalba žodžiais:

"Mes atvykom išliuosuoti jus.

"Mes išgelbėsime jus, broiliai

Iš velnio vokiečio nagų;

Išliuosuosim jus šali, nuo Smako kaizerio nasrų.

— "Prakeikti šunys!" tarė anglas,

Kokie jus atnešė velniai?!

Mes galime be jus apsieiti;

Prakeikti šunys! tarė anglas.

Tai taip pasveikino anglikas,

Karžygius svetimos šalies,

Kurie atvyko išliuosuoti jus

Iš Vokietijos žabangų.

Mat, — to žmogaus ant karės lauko

Tris sunus liko užmušti;

Patsai neteko vienos rankos

Ir proto tuoj nebeteks.

VIII—28—1918,

Romsey, England.

KALNAI.

Pomažėliai traukiniu slenkam virš debesų.

Artyn visą kovą mes slenkam...

Sielai taip liudna, tamsu...

Kaimai tušti matytis —

Žmonės jų jau senai

Išsikraustė, išėjo

Į tuščius išpustytus laukus.

O kalnai, kalnai

Matyt vis didesni...

Per juos mes povaijai

Slenkam į karės laukus.

Tu nežinai ką reiškia

"Į karės laukus!"

Reiškia išpildyti žemės

Prakeiktą troškimą —

Patepti ją savo krauju...

Štai ką reiškia "Į karės laukus!"

Pomažėliai traukiniu slenkam

virš debesų;

Artyn vis į kovą mes slenkam...

Sielai taip liudna, tamsu...

Besaneon, 10—15—18,

Francija.

ŽVĖRIS AR ŽMOGUS.

Ko labiau baisu —

Ar laukinių žvėrių,

Ar bepročio žmogaus?

Ko labiau baisu?

Štai kas atsitiko. —

Mano draugas, kareivis.

(Kurį aš gerai pažinojau),

Buvo labai širdingas,

Ir malonus žmogus.

Bet patyrė pasaulį gerai;

Buvo jis Europos šalyje,

Buvo Amerikos visose valstijose.

Buvo Meksikoj,

Buvo salose Filipinų,

Ir Afrikoje buvo.

Jis medžiojo ant liutų,

Ant tigrų, bezdžionių.

Jis medžiojo visokius,

Biauriausius ir pikčiausius

Žvėris Afrikos raistuose.

Ir pasakojo jis man,

Kad pasaulyje nieko,

O nieko visai nesibijo.

Vieną vakarą jis grįžo

Iš miestelio į lagerius savo.

Apie dvyliką varsnų

Nuo kempės ant tilto,

Jis kitą kareivį-draugą sutiko.

Jo draugas nei žodžio

Praeiviui netaręs,

Užsimojo ir rėžė peiliu

Jam į galvą; tiesiog į

Smilkinį rėžė...

Ir krito ant vietos

Nelaimingas, nekaltas žmogus.

Už jurių jo liko žmona

Ir kudikis našlaičiai...

Žmogžudį tuoj areštavo.

Na, ir ką?

Ką-gi ant rytojaus jis sakė?

Už ką jis tą biedną,

Niekam nekaltą, užmušė žmogų?!

— Jis neatsimena nieko;

Mat, girtas jis buvo,

Ir nežinojo, ką daręs,

Ir neatsimena nieko...

Visviena, nuteistas žmogžudis

Skaudžiai nubaustas tapo.

Ir gerai tad, — laj buna

Pamokslas del kožno,

Kurs bepročiu gyvena,

Ir beprotiškai, kai žvėris laukinis

Papiildo niekšystes.

Valdahon, Francija,

X. 1918.

PASKUTINĖS VALANDOS.

Tai buvo rudenio lietinga diena.

Purvynas ir šlapia visur.

Sušalę, sumirkę kareivių glitai

Į karės frontą maršavo.

"Mirtis čion drauge su mumis eina" —

Mintys neaiškiai rezgasi, skraido. —

"Į kapus mes jaunystęj maršuojam,

Paskutinės valandos gyvenimo mūsų!"

Ir pradėjau gailėtis, ką akis tik matė:

Laukų ir kalnų, ir pievos žaliosios,

Ir medžių, kurie jau apdriskę stovėjo,

Ir purvino kelio, kuriuo mes maršavom.

Pradėjau gailėtis gyvenimo savo,

Kurs taip pilnas vargų ir priespaudos

buvo,

Bet rodos malonu dar but' pagyventi,

Kad ir su vargais reikėtų kovoti.

Pradėjau gailėtis dangiškos ploties

Nors taip ji tamsi ir debesuota buvo!

Pradėjau gailėtis mėnulio ir saulės,

Nors senai jų neteko matyti.

Prisiminė praėjusios dienos paikystės,

Kaip dažnai tad pykau ir rugojau,

Kad gyvenimas mano niekam netikęs,

Kad verčiau jau numirti negu skursti.

Mat, nuomonė žmogaus žymiai atsimaino

Kaip vargšas prieina Pabaigos lieptą,

Ir mato, jog išėjimo nėra

Kaip Paskutinės Valandos laukia...

Valdahon, Francija,

Nov. X—1918.

TAIKOS AUŠRA.

Žiurėk! Žiurėk!

Ar tu matai,

Kaip veržias aikštėn

Užu kalnų,

Aušros raudoni spinduliai?

Kaip puikūs jie.

Ar tu matai?

Tai saulė teka

Užu kalnų,

Tai jos raudoni spinduliai.

Jau paskutiniai debesiai

Po dangų slapstosi

Ir blaivos,

Jau tuoj išaus taikos diena!

Kanuolių balsas

Dar kaip kur užstaugs,

Užstaugs ir vėl nutyla,

Tik aidas skamba jų gudus.

Ak taip ištroškūs taikos

Kareiviai jau daugiau nešaudo,

Ir karės nekenčia visai.

O gal ir vėlei debesiai

Apniauks beauštančią aušrinę?

Ir vėlei taps naktis tamsi?

Ne! Ne! Taip aiškiai ir drąsiai

Širdis užtikrina jautimą —

Neapsiniauks jau debesiai!

Taip daugel metų jie kraujais

Nuplovė visą žemės svietą;

Nelis daugiau, — jau jie tušti!

Išaus taikos skaisti dieną;

Jau veržias aikštėn užu kalnų,

Aušros raudoni spinduliai.

XI, 1918.

Haute-Marne, Francija.

IŠ VOKIETIJOS NELAISVĖS.

Mačiau kaip keisti sutvėrimai,

Išbalę, apdriskę, ligoti,

Tarytum baidyklės figūros,

Maršavo buriais iš nelaisvės.

Tai buvo broliai francuzai,

Anglikai, rusai, belgiečiai,

Amerikonai, italai ir serbai

Ir kiti sąjungiečių karžygiai.

Ak, kaip jie giliai atsiduso!

Kaip jie džiaugėsi laisve!

Tą gali tiktai tesuprasti.

Kas savo akimis juos matė.

Daugumas jų mirė ant kelio

Ir mirs dar iš jų nevienas;

Nuo bado, nuo šalčio tik kaulai jų liko,

Tik liekanos liko jų kūno...

Jų akys ašaroms žibėjo

Netikėdamos tą-ką jos matė,

Ir žingsniai jų buvo nedrąsus,

It nežinodami tikrojo kelto.

Tai buvo broliai francuzai,

Anglikai, rusai, belgiečiai,

Amerikonai, italai ir serbai,

Ir kiti sąjungiečių karžygiai.

Išbalę, apdriskę, buriais jie maršavo,

Tarytum baidyklės figūros

Tarytum numirėlių vėšes,

Į naują liuosybės gyvenimą ėjo.

Tai pasaulio išliuosuotojai vyrų,

Angelai taikos ir ramybės,

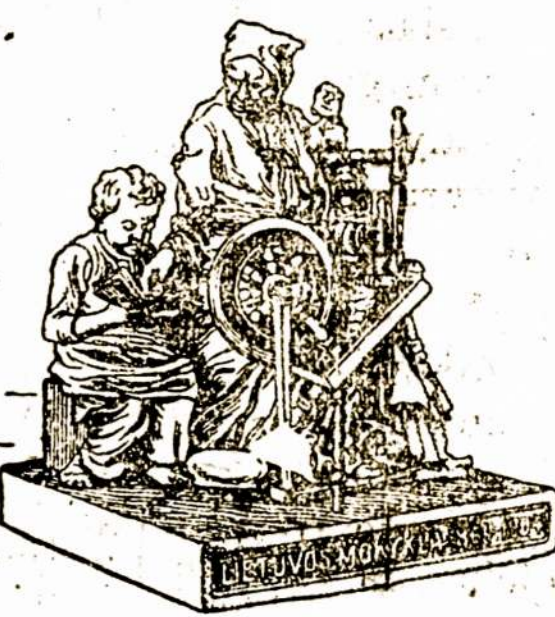
Karžygiai, apgalėtojai Velnio,

Į naują liuosybės gyvenimą ėjo!

Orges, Francija,

Nov. 19, 1918.

× Apie Ivairius Daiktus ×

— Mama, tu apsakiai man daug daiktų, pasakyk man kodėl jurės banguoja?

— Vaikeli, su jūrom yra taip: jos nebanguotų ir didelių vilnių ant jų nematytume, jeigu oras iš viršaus vandenį nesujudintų. Kartais jurės labai tykios, tai atsitinka kada vėjų nėra, bet kada dideli vėjai tada jurės įsisupa susijudina ir netik jos ant vietos banguoja, bet bangos' banga padaro ir traukiasi toli. Giliau nuo paviršiaus, jurės yra tykios, judėjimas randasi tik nuo vandens bėgimo. Mėnulio traukimas nusekdina jures nuo pakraščio; o sutraukia vandenį labiau ties viduriu, bet tas nepadaro bangų, jas padaro vien tik judėjimas oro.

— Mama, pasakyk tu man iš kur vėjas atsiranda?

— Vaikeli, vėjas yra keliamas oro iš vietos į vietą; priežastis to keliamimo, tai yra ta kaip ir vandenio, jeigu paliesi vandenį į vieną vietą, jis nestovi kruvoje, bet keliauja į žemesnę vietą. Taip yra ir su oro, kartais oras susikemša į vieną vietą labiau kaip į kitą ir turi keliauti ten kur jo yra mažiau, besikrutydamas savo kelionėje smagiau ir smagiau verčiasi kartais eina su greitumu ekspresinio traukio, o daugiausia eina po kalvos taip kaip greitumas nepėsčio žmogaus. Kada oras pasisklaido lygiai priežastis krutėjimo išnyksta ir vėjas apsisloja tyku ir gražu palieka.

— Mama, pasakyk man, kas padaro aidą?

— Vaikeli, aidą padaro taip: kada mes šuktelėjam, mūsų balsas keliauja, bet kada jis pailsta ir atsimuša į oro bangas, tada atmuštas metas atgal ir padaro tą patį balsą. Kad gerą aidą išgirsti, reikia stovėti atstui nuo bent kokios sienos, o dar geriau girioje, kur vėjas negauna balso į suardyti ir jis aiškiai gauna atsimušti ir oro bngas, tada jis gražiai atgal atsiiepia.

— Mama, pasakyk man, kodėl Indijoje labai karšta ir kodėl Alaskoje šalta.

— Vaikeli, tu žinai, kad mūsų žemė yra apklota oro gazais, kurių mes gerai nematome, bet ištiesu jausume greitai, jeigu oro nebutų. Indijoje saulė teka tiesiog į viršų, jos spinduliai turi pereiti ant žemės tik per ploną saiką oro, todėl saulė labai karšta ir labai šviesi. Ant Alaskos saulės spinduliai nepuola tiesiog, nes ten saulė teka netiesiog, tik ant saulės, saulės spinduliai, kad prasimušti ir pasiekti Alaską turi eiti per labai storą uždangą, oro paviršiu žemės, todėl saulės spinduliai pasieki Alaską yra labai daug oro sustabdyti ir savo galybę išleikvoje, neatneša tiek šilumos ir šviesos.

— Mama, pasakyk man, kodėl stiklas truksta, kada karšta vandenį į jį pili?

— Vaikeli, stiklas truksta ne tik nuo karšto vandens, bet kada stiklas pats karštas, o jį pili šaltą vandenį, jis taipgi truksta.

Priežastis trukimo paeina nuo to, kad karštis stiklą atleidžia ir jis didinasi, bet kadangi išlauko dar jis šaltas, todėl iš lauko pusės nepėja atsileisti kartu su vidurio puse ir stiklas truksta. Stiklas netruksta, jeigu jis yra plonytis ir karštis jį visą kartu atleidžia. Tik sto-

ri stiklai greitai truksta.

— Mama, pasakyk man, kur aš nupulčiau, jeigu atsiskirčiau nuo žemės?

— Vaikeli, nuo žemės mes negalime nupulti, nes žemė per savo didumą visus mažus daiktus prie save pritraukia kaip obuolys kad pritraukia drabnus miltus. Bet jeigu būtų tokia prietaisa, kada galima būtų nuo žemės nušauti tave įdėtą į kokį nors lūkstą, taip toli nuo žemės, kad žemės traukimas imtų lygsvarą traukimo su kita kokia planeta, kaip mėnulis arba marsas, tada pasiliktum bekybantis ore ne šen ne ten negalėtum nupulti. Bet kad turėtum dar savo įiegu gerai pašokti artyn nekuriš planėtos, tada tas planetos traukimas prisitrauktų tave prie savęs.

— Mama, pasakyk man iš kur obuoliai atsiranda?

— Vaikeli, obuoliai, taip kaip ir kiti augalai; mes pasodinam medį, išauginam jį iš mažos sėklos į didelį medį, kuris paskui kas metas veda daugybę vaisių. Kaip tie vaisiai atsiranda, tai ištiesu yra svarbu. Bet mes žinom kas obuolyje randasi: jame randasi oksigenas, kuris paeina nuo saulės kaitros, paskui yra karboniškos rugšties, įvairių druskų ir didelė dalis vandens. Tas viskas paeina iš oro ir žemės. Mes nematome žemės šmotos sunaudoto, nė oras nepersimainęs. Kada vaisiai nupuola, supusta ir sunyksta, kada medį nukerti ir sukurti irgi jokios permainingos nematai, oras paima kas jį priguli, žemė paima kas jį žemę priguli taip viskas ant žemės mainosi ir obuoliai taip atsiranda.

— Mama, pasakyk man, kas tai yra oras?

— Vaikeli, oras yra sumaišymas įvairių gazų, kurie yra be spalvos ir permatomi. Ore yra nemažai ir vandens, gazo formoje. Oras labai daug skiriasi lauke ir viduryje mūsų namų. Namuose mes orą labai permainingame savo kvėpavimu, iškvėptas

oras turi savyje daug karboniškos rugšties ir daug kitų dalių iškvėpuotų iš kūno, kuriuos yra nuodingos ir daug žmonių nužudo kas metas iš priežasties oro nepažinimo.

Nemuno Sunus.

TĖVYNĖS MYLĖTOJŲ DRAUGIJOS REIKALAI.

Dr. Zymontas, pirmsėdys

Tėvynės Mylėtojų Draugijos, praneša, kad šioji draugija, kuri nuo seniai platina apšvietos knygas tarpe Lietuvių ir daug prisidėjus prie lietuvių apšvietos Amerikoje ir Lietuvoje, dabar užsiėmė leisti Šerno raštus, Tėvynainio, kuris daugiausia mokslo knygų lietuviams parūpino. Pats senelis Šernas dabar juos taiso. Dešimts tomų jau sutaisyta, 900 dol. kaštų pranešta. Pinigai pasilbaigė, darbas sustojė iš priežasties kuopų apmirimo, nesidarbavimo. P. Šernas likęs be mokesties, be gyvenimo.

Lietuviai Amerikoje.

(Tęsa nuo 4-to pusl.)

Poškus nurodinėjo buk dar nelaiskas vykdyt socializmas, kad žmones esą dar nesu-

Pranta socializmo mokslo ir t.t. Oponentai buvo J. Jegela ir M. Bironas, kurie nurodinėjo, kad jau laikas vykdyt socializmas ir priparodę, kad jau Rusijoje proletariatas sujudo ir jungias į kruvą ir pusę Europos jau socialistų.

Didžiama balsu nubalsuota, kad jau laikas vykdyti socializmą. Po diskusijų publika pati ir vėl išrinko diskusijų temas, Ar naudinga bažnyčia darbininkų klesai, ir taipogi išrinko diskutantus, J. Gudelį ir J. Jegelį, kad naudinga bažnyčia, prieš E. Linkaitę ir K. Poškų, kad nenaudinga bažnyčia darbininkų klesai.

Šios diskusijos buvo nutartos ant balandžio 5 d. Tą pat dieną, kitoj salėj, S. Balmramiejaus buvo šaukiamas viešas susirinkimas, kaslink apkalbėjimo vieno milijono parašų rinkimo ir štaigi kila didelis nesupratimas iš anos pusės. Jie žinojo, kad Gedemino salėj bus diskusijos; jei būtų pasakę, kad mes rengiam visuomenišką susirinkimą, be abejonės būtų čia nerengę diskusijų. Bet kaip jie nepaiso ir ant diskusijų bijo stoti, tai ir šaukia po visas krautuves, kad socialistai priešingi visuomenės susirinkimui.

Susirinkus publikai ant diskusijų, pirmininkas paklausė ar laikysime diskusijas ar eisime į aną salę. Publika šaukia, kad mes atėjome ant diskusijų ir esam priešingi kitur vaikščioti. Diskusantai irgi norėjo eiti į aną salę, bet publikai nubalsavus, kad jie nori diskusijų, turėjo diskutuoti. J. Gudelis ir J. Jegela nurodinėjo, kad naudingos bažnyčios darbininkų klesai, nes bažnyčia mokina meilės, vienybės ir teisybės ir nurodė, kad katalikų mokslas susideda iš teisingu žodžių, kaip iš katakizmo ir išguldė iš septynių mielaširdingų darbų: — 1) Alkaną papenėti, 2) Trokštantį pagirdyti, 3) Nuogą pridengti, 4) Pakeleivį į namus priimti ir tt. ir pasakė ar ne puikų bažnyčią mokslą skelbia, tik reikia pildyt. Oponentai buvo E. Lenkaitė ir K. Poškų, kad bažnyčia rupinas ne darbininkų klesai, bet kaip darbininkus pavergus ir privertus kapitalistams dirbt ir nurodė kaip jie "Alkanus peni," ir pasakė, kaip bažnyčia peni, vieni gyvena pertekliuose, o kiti neturi ką valgyt, ir pasakė kaip jie "Trokštantį girdo," kada žy-dai ėjo per pustynes (?) ir ištroškę gerti užėjo pas katalikus vandeno išgerti, tai jiems nedavė ir tt. (Tai visi bažnyčia nekaltai, kad tuli jos pasekėjai nepildo jos įsakymų. Red.). Didžiama nubalsavo, kad bažnyčios ne naudingos.

J. Gudelis.

AMSTERDAM, N. Y. Gerb. "A. L." Redakcija: — Malonėkite suteikti man viešos jūsų prakaliniame "A. L." atsakymui p. Parapijonui, kuris aprašo "A. L." No.

15 buk aš nieko nežinodamas parašiau korespondenciją "A. L." No. 11, apie Amsterdamą.

Man labai malonu, kad p. Parapijonas, norėdamas peikti mane kaip nieko nežinantį apie Amsterdamą, vienok nors ir peikdamas mane pripažįsta man, kad aš rašiau teisingai.

p. P. rašo, "Vyčių, tai tiesa, kad nėra." Nieko nesako apie A.L.T.S., kas vėl eina į mano pusę teisybės, kad ALTS. irgi nėra, bet kaslink L.S.S. aš buvau informuotas, kad L.S.S. kuopa griuvo 1918 m., o apie L.D.L. D. nieko irgi nebuvo žinoma.

Kaslink tikro nuošimčio žemaičių, vilniečių ir suvalkiečių, tai regis nėra buvę daryta sąskaita. Todėl aš tik spėjau, ant tiek, kiek man buvo galima patirti; bet kadangi, ir pats p. P. nors giriasi buk viską žino gerai ir atsakančiai, vienok neparodo tikresnio nuošimčio, bet tik spėja, sakydamas, kad daug mažesnis žemaičių nuošimtis ir daug didesnis vilniečių nuošimtis; kadangi net nedrysta skaitlinėmis parodyti nuošimčius, ir kad toks nuošimtis būtų teisingesnis, tada reiktų net ir sąskaitą padaryti žmonių, ko p. P. neturi, ir tuomi negali užginčyti mano paduodų skaitinių, nes spėjimas yra lygus spėjimui.

p. P. sako, kad kun. J. Židanavičius yra suvalkinis; aš buvau informuotas, kad kun. J. Židanavičius yra paeinantis iš Užvenčio, Kauno gub., bet neklausiau kun. J. Ž. ypatiniai, iš kur jis paeina.

Aš nerašiau, kad vienos dalies lietuviai būtų geresniais už kitos dalies lietuvių; bet aš žinau tą, kad vilniniai lietuviai daugiau atsineša prie lenkų negu kad žemaičiai, ir kad Suvalkų lietuviai daugiau atsineša prie socialistų. Bet tai, lai bus ne taip svarbu. Tik noriu tai priminti, kad Amsterdamo lietuviai yra veik visi iš Lietuvos pažįstanti, kadangi apie 80 nuošimtis yra iš apeliokės Panevėžio, ir kadangi didžiūmoje pasi-pažino jau Lietuvoje, todėl pas Amsterdamo lietuvių yra didesnis susirišimas, ir didelė didžiūma nedrysta iš tokios priežasties, skirstytis į sroves, kaip kitų naujokynių lietuviai daro, ir iki šiol Amsterdamo lietuviai davė pavyzdį kitų naujokynių lietuviams, savo darbais ant dirvos lietuvių ir pakantot bei sutarties.

Dar kartą malonu man, kad p. P. rašo, jog kun. J. Židanavičius sakė, "vyrai, nereikia pykti, jeigu jau jus taip norite, tai ir nebus to daugiau." Tuomi pripažįsta kun. J. Židanavičiaus gerumą, demokratybę ir lietuvių. Nes kas girdėjo, kad kur nors kitas klebonas būtų leidęs parapijonams bažnytinę svetainę panaudoti apkalbėjimui klebono darbu, ir kad sakytų, "vyrai, nereikia pykti, jeigu jau jus taip nenorite, tai ir nebus to daugiau." Tuomi esmiu tikras, kad p. P. vargiai galės man invardinti kitą tokią Amerikos lietuvių kleboną?

Todel dar kartą linkiu ir geidžiu, kad gerb. kun. J. Židanavičių kiti Amerikos lietuviai kunigai pasektų.

Nemalonu, kad p. P. sten-gėsi iškraipyti mano korespondenciją. Nes mano rašyme nebuvo rašyta, kad nėra katalikų; aš rašiau, kad nėra Vyčių, A.L.T.S. ir L.S.S., per tai nėra ne klerikalų, ne tautininkų, ir ne bolševikų; bet nebuvo rašyta, kad nėra katalikų; ar p. P. nežino skirtumo tarpe klerikalo ir kataliko?

J. J. Ž.

AKRON, OHIO.

Pas mus darbai gerai eina. Visokių dirbtuvių čionai randasi, bet ypač gumo išdirbysčių. Žmonės gerai uždirba ir darbai nesunku gauti. Tik butų randos yra brangesnės čionai negu kitur.

Lietuviai katalikai čia gyvena sutikime. Parapija į trumpą laiką daug padidėjo. Gavom darbštų kunigą Jonuša už kleboną, kuris smarčiai pradėjo darbuotis apie sustiprinimą nusilpnėjusios katalikiškos dvasios. Nors dar nuosavos bažnytelės neturim, bet su pagelba gerb. kun. Jonušo žadam pradėti ant vasaros statyt.

Pas mus atsirado vilkas avies kailij. A. Gutauskas, ilgai nudavęs esant doru žmogumi, priklausęs prie S. L.R.K. 178 kuopos, pabėgo su nesavo motere, nuskriaudęs S.L.R.K.A. kuopą ir savo moterį, nes išsivežė abiejų sutaupintus pinigus (\$1,250.) palikdamas savo moterį be cento.

6 d. bal. čia buvo surengtos katalikų prakalbos. Kalbėtojai buvo vietiniai. Vedėjas vakaro, S. Radzevičius kalbėjo apie katalikų naujai steigiamą Bendrovę Clevelande. Antras kalbėjo gerb. kun. Jonušas apie darbininkų reikalus. Trečia kalbėjo panelė Jonušutė, 9 mėn. kaip atvažiavo Amerikon iš Petrogrado Rusijos. Ji pasakojo apie bolševikų nedorybes.

Po prakalbų buvo renkamos aukos. Surinkta \$20.61. Užmokėjus \$5 už svetainę ir plakatus, likusieji \$15.61 tapo nusiūsti pagal publikos nutarimą Lawrence'o streikieriams, per Darbininkų S. 64 kuopą.

M. Tulaba.

BALTIMORE, MD.

"Amerikos Lietuvis" 16-tame numeryje patėmijau klaidą. Ne "Lietuvių Staty-mo Bendrovė," bet Lietuvos Atstatymo Bendrovė buvo surengus prakalbas 6 d. bal. Barry's svetainėje. Kalbėjo

V. K. Račkauskas. L. A. B. įgaliotinis, J. A. Lukauskis, So. Boston, Mass.

Užrašyk sau ar savo pažįstamiems Lietuvoj bei Amerikoj VIENYBĖ LIETUVINKU Eina jau 30-tus metus. Prenumerata \$2.00 metams; \$1.00 pusei metų. Kanadoje \$2.50 metams; \$1.25 pusei metų. Anglijoj, Lietuvoj ir kitur \$3.00 metams; \$1.50 pusei m. Pamatimui vieną num. siunčiam dovanai Knygų katalogą siunčiam ant pareikalavimo dovanai. J. J. Paukštis & Co. 120-124 Grand Str., Brooklyn, N. Y.

Lietuviškas Išradėjas. Šituo vardu išleidome naują knygutę del išradėjų, turi 20 paveikslėlių ir iliustracijų, visokių išradėjų ir išradimų su aprašais ir paveikslais miestų New Yorko ir Washingtono. Tą brangią knygutę mes išsiunčiame kiekvienam ant pareikalavimo. DYKAI Jeigu jus norite žinoti kiek turto susikrovė ir kiek dar galima susikrauti su pagelba naudingų išradimų, tai rašyk tuojaus reikalau-damas tos naudingos kny-gutės. Kaip žinovai (eks-pertai) patentų — bandome DYKAI. Rašykite pas: AMERICAN EUROPEAN PATENT OFFICES (Inc.) NEW YORK, N. Y. 256 Broadway (AL)

PARDUOKIT RUSIŠKUS RUBLIUS. Aš perku Ruskus Rublius ir moku aukščiausią kursą; kas turite parduoti atsiliėpkite. Nors nežinia ar tie rubliai bus geri po šių karių, ale vienok rizika ant to. J. VAIRIS, P. O. BOX 94, Kingston, Pa. (18) JONAS AKELAITIS, 4 Everton ave. Worcester, Mass. Telefonas Park 6407. Veža pelenus, perkrausto naminius daiktus ir perveža visokių daiktus. Visada prie jo galite kreiptis. Darbą atlieka gerai.

VERNON TEATRAS VERNON SQUARE ATSIDARO BALANDŽIO APRIL 26 tą. Programos bus mainomas Kasdien KAINOS PAPRASTOS Kas dien nuo 3 po piet. Vakare nuo 6 iki 10:30.

AKINIAI! AKINIAI! Geriausiai pritaikyti per daug metų praktikuojanti specialistą, galima apturėti tiktai už \$3.50 Norėdamas nepamiršk šito adreso: R. A. SCOTT Registered Vision Specialist. 838 Slater Bldg., Worcester, Mass.

Del nekurių iš mūsų karė niekada nebus pasibaigus Gal jus važiuosit į laukus į keleta savutių, kad pamatytumėte naujus žalius lapus, ir gal, taipgi jus turit bilietus del puikaus teatro šį vakarą, kur bus puikių šviesų ir spalvų ir gražių kostiumų ir linksmų žmonių. Na,—gal karė jau yra pasibaigus del nekurių iš jusų. Bet del nekurių iš jusų— Ar JUS galit išsėtis ar dirbti ar žaisti ar gyventi par-kol nepabaigsit dar-bą, kurį mes pradėjome— prieš užgesinimą mūsų šviesos? Pabaikit! Tai yra didelis amerikoniškas darbas. Jei jus nepabaigsit tą darbą pagal amerikonišką budą, tai karės, kuriose mes mušimės buvo išlaimėtos veltui. Pergalės Laisvės Paskola. Bilė kokioj bankoj—gatava is pinigais ar įmokėjimais. LIBERTY LOAN COMMITTEE of NEW ENGLAND.

Arkliai ir Vežimai. Perkrausto namų daiktus, išveža pelenus ir gali patarnauti kur tik reikia su vežiojimu. (19) Pijus Antanavičius, 8 Clarckson st., Worcester. Tel. Park 1789 W.

PARDUOKIT RUSIŠKUS RUBLIUS. Aš perku Ruskus Rublius ir moku aukščiausią kursą; kas turite parduoti atsiliėpkite. Nors nežinia ar tie rubliai bus geri po šių karių, ale vienok rizika ant to. J. VAIRIS, P. O. BOX 94, Kingston, Pa. (18) JONAS AKELAITIS, 4 Everton ave. Worcester, Mass. Telefonas Park 6407. Veža pelenus, perkrausto naminius daiktus ir perveža visokių daiktus. Visada prie jo galite kreiptis. Darbą atlieka gerai.

KATALIOGAS Columbia Lietuviškų Rekordų IDAINAVO SV. CICILIJOS CHORAS IS NEWARK, N. J. IR KITI ŽINOMI DAINININKAI. E 1168— Šaltysius — šv. Cic. choras. Zvirblelis — V. Vaškevičius, tē mane motinėle. Įdainavo M. Brandunienė. E 1246 — Giesmė į Panelę švenč. 'dain. Brandunienė. Ave Maria, E 1250 — Vijo vilka voveraitė. Plaukė žaselė per Nemunėlį ir Sal- E 2225 — Einu per dvareį, Gaile Tėvynės. Maršas. E 2226 — Per girią giriale, daina. Linksminimės, polka. E 2227 — Per šilą joiu, daina. Žydas statinėje, polka. E 2228 — Saulelė nuisleido, daina. Parodos maršas. Orchestra. E 2340 — Vilniaus ruta, daina. Drinopolis, maršas. E 2341 — Kas subatos vakarėlį, daina. Nuostabu, maršas. E 1168 — Teklytė ir Pranulis, daina. Gudiška polka, armonikas. E 1247 — O kur buvai dieduk mano, daina. Ungarų šokis, orchsa. džios lupos. Polka. E 2339 — Šeriau žirgelį, daina. Dėdukas, polka. IDAINAVO A. KVEDARAS, BARITONAS, su piano akompan. E 2228 — Pamylijau vakar, daina. Draugė, polka. E 2224 — Mano laivas, daina. Į sveikatą, maršas. E 1161 — Tekėjo saulelė, Kad aš joiu, dainos, Stumbriškių polka. E 1162 — Jieva, daina. Polka nuo Rūdos, armonika solo. MONOLOGAI, DIALOGAI IR MARŠAI E 1170 — Velniaš ne boba, monologas. Kur bakuzė samanota, dain. E 1248 — Velniaš ne boba, dalis pirma. Velniaš ne boba, dalis antra. E 1249 — Mano palvys, daina. Velniaš ne boba, monologas. E 2342 — Siuvėja, monologas. Po dvgalviu ereliu, maršas. IGRAJINO KARISKA ORKESTRA. E 2343 — Ant vienos galvos, monologas. Žuvų maršas. IGRAJINO LIETUVIŠKŲ SOKIŲ ORKESTRA. E 2397 — Klumpakojis. Kokietka — polka ir klumpakojis. E 2396 — Našlys, žaislas. Lapunėlė, polka-mazurka. E 2395 — Bum čik-čik, mazurka, Dėdienė, polka. E 2360 — Varpelis, valcas. Mano mielas, polka. E 2359 — Nemuno vilnys, valcas. Sudėv, Mazurka. E 2653 — Saulei nusileidžiant, valcas. Mano mylimoji, valcas. E 2654 — Onutė, polka. Išreikšimas meilės, valcas. IGRAJINO MILITARISKA ORKESTRA. E 2526 — Prieš audrą, valcas. Bangos, valcas. E 2527 — Linksmybė, polka. Išdykus mergaitė, polka. IGRAJINO SARGYBOS ORKESTRA. E 2528 — Laimės naktis, valcas. Ant šiurvakarų poliaus, valcas. E 2529 — Alpų ganyklose, valcas. Pavasario sapnai, valcas. E 2655 — Žiemos vakaras, valcas. Artisto gyvenimas, valcas. — Visų apleista, valcas. Nepamiršk manęs, valcas. IGRAINO COLUMBIJOS ORKESTRA. E 2530 — Kregždutė, valcas. Ant bangų, valcas. E 2531 — Liusanoris medėjas, maršas. Vėle vos nešėjas, valcas. E 2656 — Ant Dunojaus bangų, valcas. Jurių melsvumas, valcia. E 2657 — Meilės žiedas, polka. Glamonėjimas, valcas. E 1927 — Rosijos nacionalis himnas. Serbijos nac. himnas. E 2198 — Vokietijos nacionalis himnas. Militariškas maršas. E 1924 — Marselietė, Francijos himnas. Kariškas maršas. E 2704 — Tyki mėnulio naktis, valcas. Mėlinos akelės, valcas. IGRAJINO L. SOLARO KONCERTINŲ ORKESTRA. E 2468 — Baliaus karalienė, valcas. Žalioj giružėj, polka. E 2510 — Atydos maršas, two-step. Scenos maršas. E 2709 — Ant Dnojaus bangų, valcas. Brangenybės, Two-Step. E 2708 — Pietinės Am. merginų maršas. Vynas, moteris ir daina. E 2707 — Rašėjas ir kaimietis. Teklytė, valcas. SOKIAI IR MARŠAI IGRAJITI IVAIRIAIS INSTRUMENTAIS. A 1728 — Italijos atbalsiai, Two-Step. Šėnirita, Two-Step. IGRAJINO SMUIKA, FLEITAS, CIMBOLAI IR KONCERTINA. E 2469 — Širdis ir kvietkos, Svajonės. E 2511 — Rojaus kvietkos, Intermezzo Sinfonico, iš op. "Ramas" IGRAJINO KVARTETAS ANT MONDOLINŲ. A 1656 — Atmintis. Italų rinkiniai. A 1735 — Todėl, smuika ir pianas. Motka, smuika ir pianas. E 2710 — Preludijos, smuika solo, Išpanų šokis, smuika solo. ARMONIKA SOLO, IGRAINO IVAIRIUS ARMONISTAL E 2651 — Vilniaus maršas, Audra, mazurka. E 2652 — Raseinų polka, Kazokas, valcas. E 2705 — Visur linksma, valcas. Šok į ratą, mazurka. E 2580 — Šalies grozybė, valcas. Žuvininkų valcas. E 2581 — Gražioji polka, Pavasario rytas, polka. E 2582 — Kalnų aukštumose, valcas. Kariškas maršas. E 2706 — Žemaičių polka. Gudri, mazurka. E 987 — Po dvgalvių ereliu, maršas. Išpanų šokis. E 1198 — Polka, dalis pirma. Polka, dalis antra. E 2001 — Mažrusiška polka. Polka. IDAINAVO KARALIENES ANIOLŲ PARAP. CHORAS. E 3188 — Ant Kalno karklai siubavo. Pasisėjac žaliaj rctą. E 3189 — Oi motule. Motuš, Motušė. E 3242 — Oželis. Mes padainuosim. E 3243 — Saulelė raudona. Beauštanti aušrelė. IDAINAVO MARĖ CIZAUSKIENĖ IR JONA CIZAUSKAS. E 3190 — Tris berneliai. Vakarinė daina. E 3191 — Ant marių krantelio. Saulutė tekėjo. E 3192 — Giedu dainelę. Gegužinės daina. E 3244 — Skambančios stygos. Tu mano motinėle. E 3245 — Gimtinė šalis. Sunku gyventi. IDAINAVO MIKAS PETRAUSKAS. E 3348 — Suktinis. Valia, valučė. E 3349 — Prirodino seni žmonės. Kur tas šaltinėlis. E 3350 — Naujoji gadynė. Dainius. E 3313 — Sukruskime broliai. Eina garsas nuo rubežiaus š. Cic E 3314 — Dėdukas, polka. Saldžios lupos. E 3315 — Stumbriškių polka, Jurgiuo kazokas, armoniko solo. E 3316 — Polka nuo R-dos. Mažrusiška polka, armonika solo. E 3317 — Batų tystytojas, maršas. Saldus bučkis, švilpimo valcas. E 3623 Ilgu, ilgu man ant svieto. M. Petrauskas. Mano skarbas. E 3624 — Šienapjutė, polka-mazurka. Kur upelis teka, armonika. E 3625 — Sudiev Lietuva, Marė Karužutė. Miškas užia, Karužutė. E 3626 — Ant šėsupės kranto, polka. Lelijos žiedas, valcas. armon.

M. Paltanavičia 15 Millbury st., Worcester, Mass.

ATSISAUKIMAS I AMERIKOS LIETUVIUS PROFESIONALUS.

Gerbiamieji: — Kiekvienos tautos didžiausia viltis yra profesionalai, inteligentai ir, ištikro, jie tautos labui daugiausia naudosa duoda; jie stumia progresą pirmyn. Jie uomi pildo taip sakant pilietiskas pareigas. Zodziu, jie yra tautos gyvybės druska.

Liecuvių Tautą irgi laukia nuo savo visų profesionalų-inteligentų pasparties jona kelyje prie progreso. Ji laukia, kad jos visi sunys inteligentai-profesionalai imtusi už visuomeniško gyvenimo vairo, ir vestų visuomenę prie geresnės ateities.

Lietuvių tauta netikaukia, bet turi tiesą reikalauti nuo savo profesionalų, kad jie turėdami naudingą žinių, patirtų, nelaikytų juos pas save, lyg konservus atieičiai, bet skleistų tas naudingas žinias visuomenės labui.

Gi lietuvių profesionalų-inteligentų švėnta pareiga neužvilti savo tautos, kurios narių turi patikėjimą ir pagarbą, ir suteikti tautai tą, ką gero turi ir gali.

Bet lietuvių profesionalai-inteligentai iki šiol mažai tepriideda prie pakėlimo tautos kultūros ir apšvietos. Ir liaudis pradeda neužsiganėdinti savais profesionalais ir pradeda užmetinėti, kad profesionalams rupi tik išgauti pinigą iš lietuvio, bet pakėlime kultūros ir apšvietos jie ir pirštu bijo prisidėti. Girdi, paprastas darbininkas tautai yra naudingesnis negu inteligentas-profesionalas.

Šis užmetimas nėra pilnai teisingas, bet yra labai skaudus. —

Lietuviai profesionalai, reikia tikėti, turi gerus norus, bet budami iškrikę ir neturėdami jokio tarpe savęs sąryšio negali tinkamai prisidėti prie kultūros apšvietos darbų.

Bet tokiam mūsų pakrikusiam veikimui reikia padaryti galas. Nes prie to mus spiria tautos reikalai, tautos gerbuvys, tautos ateitis; sykiu, gal ir mus profesionalų ateitis.

Todel mes profesionalai turime susitarti, subendrinti ir padidinti mūsų veikimą, kad nors nuo šių laikų sugebume nuveikti tą, ką mūsų intelektualės spēkos išgali, nes to reikalauja tautos ateitis. Ir tai darykime nevilkinant.

Kad nebutų šis šauksmas bergždžias, atsiminkim, kad apšvietos ir kultūros reikalams yra sutvertas Liaudies Universitetas — žinyčia. Toji įsteiga jau inkorporuota ir rekrutuota Illinois valstijoje ir laukia paramos nuo mūsų profesionalų-inteligentų.

Todel padarykime susirinkimus, apkalbėkim tolimesni tos įstaigos veikimą — žodžiu, raštu, laikraščiuose, prakalbose ir tt., ir tuom supažindinsime plačiąją liaudį su tikslingesniu gyvenimu.

Pasarga: Neturėdamas Amerikos lietuvių profesionalų antrašų, meldžiu gerbiamojo skaitytojo atkreip-

ti domą į šį straipsnį savo pažįstamo lietuvio profesionalo.

Dr. A. L. Graičiunas, Liaudies Universiteto vedėjas, 3310 So. Halsted street, Chicago, Ill.

REIKIA LIETUVIŲ NURSIŲ ADRESŲ.

Karta jau prašėme Amerikos Lietuvių visuomenės, kad prisijustų mums adresus nursių lietuvačių, tarnaujančių Amerikos kareivijoje, Francijoje, arba kitur Europoje.

Iki šiol gavome adresus vos kelių tokių nursių Lietuvių. Žinome, kad Francijoje yra nemažai. Taigi dar kartą prašome Amerikos Lietuvių prisijusti mums adresus Lietuvių tarnaujančių prie kaip žinome Amerikos Raudonojo Kryžiaus Europoje. Amerikos Raudonasis Kryžius jau išsiuntė misiją į Lietuvą, tai tik pradžia, toliau bus siunčiama daugiau. Francijoje esančios narsės pirmiausiai ir lengviausiai ir su didele nau da del Lietuvos gali įstoti į viršminėtąją pasiuntinystę — Prisiųskite mums jų adresus, kad galėtume pranešti mūsų Lietuviškajai Misijai Paryžiuje.

Egzekutyvis Komitetas.

SAKO, KAD NUODAI YRA PRIEZASTIS GALVOS TKAUSMO

Aprauktas liežuvis ir milijonai kitų kenksmų pavasaryje.

Geriausias dalykas daryti, kad apsisaugojus nuo pavasario karščių ir kitų panašių kenksmų, kurie kenkia kunui laike pavasario.

Daugelis vyrų, moterų ir vaikų reikalauja pavasariui kraujo išvalytoja. Kraujas pasidaro tirštas su nuodais laike žiemos mėnesių. Kaip pavasaris ateina, tai atsiranda tokie pavojingi kenksmai kaip typhoid, šalčiai, kosuliai, reumatiški skausmai, neuralgija ir k. Pameitimas apetito taipgi atsitinka, ir nesveikumas kepenų, kuris padaro odą ir baltymus akių geltonus.

Viduriai, kepenos, ir inkstai reikalauja pagalbos. Kraujas reikalauja paskystinimo, jei puš kai ir votis atsiranda. Laxcarin gyduolės greitai pašalina prietvarą ir neveiklumą inkstų ir pašalinimas nuodų atsitinka, ir jus busit druti ir sveiki del pavasario ir vasaros. Vartokit vieną Laxcarin ploškelę per keletą dienų anksti rytmyteje ir eimant gult ir jus patėmysit didelę permainą jūsų gyvenime. Patėmykit kaip sveiki jus jausitės ir kaip geriaus atrodys gyvenimas. Užtai, kad nieks negali džiaugtis iš gyvenimo jei jums kas nors kenkia, ypač jei atsitinka nevirškinimas, kepenų suirimas, vidurių nesveikumas arba prietvara.

Del sveikatos pamėgink Laxcarin, nėra nieko geresnio. Nepriimkit apgavimų. Rašykite staciai į Laxcarin Products Co. ir jei jus norit užtektinai del viso išgydymo, tai rašykite del šių skrydučių, kurios prekijuoja penki doleriai.

LAXCARIN PRODUCT CO., Dept. — PITTSBURGH, PA.

NORĖDAMI pirkti arba parduoti farmas, stubas, parandavoti kambarius ir tt., garsinkitės "Amerikos Lietuvių".

IŠ LAIKO REIKIA DALYKUS SUSITVARKYTI.

Kas mano į savo šalį keliauti, turi iš laiko savo takšų kvitas turėti, ką galima turint laiko pasirupinti nuotų, kuriems taksas mokėjai nuo savo įeigų už 1917, 1918 metus. Kada važiuosi, tai tada liks tiktai gauti kvitai nuo pereinų metų iki to laiko, kada važiuosi.

Dabar pakoi dar nežinai nieko apie savo gimines ir pakol dar pačia nepriima gromatų siųsti į Lietuvą, pajieškojimus galima siųsti ir surasti kur yra giminės ir kas iš jų dar gyvas. Parašykite mums, mes prisijusime blankas.

Kaip tik pačtos atsidadys į Lietuvą tuos pačius pajieškojimus, kuriuos dabar siunčiame per Holandiją, sudėsim į "Amerikos Lietuvių" ir pasiūsim ant kiekvieno adreso į Lietuvą. Tas pagelbės ne tik su savo giminėms susižinoti, bet greitai dažinos ir kiti žmonės ir pradės susirašinėti. Tas yra labai svarbu, nes per tiek metų žmonės jau ir adresus pametė ir iš vienos vietos į kitą persikraustė. Todel dabar laikas jieškoti visiem savo pažįstamų. Parašyk, ženklejį ir dėk, mes prisijusim jums blankas.

M. PALTANAVIČIA, 15 Millbury street, Worcester, Mass.

Parsiduoda keturių kambarių rakandai. Meldžiame atsišaukt pas

J. R., 69 Hollis st. (11ubų) (18) Worcester, Mass.

Elektrikinis Kontraktorius T. J. LIDDY, 4 Vernon Terrace, Worcester Telefonas C. 2977 R. Įdeda ir sutaiso varpelius, telefonus, motorus ir šviestas. Darbą gvarantuoja.

GERAS SKUSTUVAS. Pirkite skustuvą nuo mūsų gvarantuojam visus skustuvus, apmainome, jeigu paairodo neatsakantis. Kainos nuo 2 dol. iki 5 dol. Už du dol. taip gera kaip ir už 5 dol. Skirtumas tik pagražinime. Pirk sau arba savo draugui. Mēs nusiūsime ir parašysime kas dovanoja. Rašyk.

Advertisement for a safety razor, featuring an illustration of the razor and the text: "Amerikos Lietuvių" 15 Millbury st., Worcester, Mass.

PAVASARIS JAU ČIA!

"Pavasaris jau čia su žole ir lapu," sako Lord Tennyson savo garsioje eilėse. Bet pirmos savaitės šito puikaus sezono yra dar po valdžia žiemos, kuri dar nenori atsiskirti nuo savo valdžios. Jus galit praleisti šitas kenksmingas savaites be jokio pavojaus, jei jus kunas yra apsaugotas prieš širgimą taip kaip su geleže. Del šitos priežasties, Triner's American Elixir yra geriausia gyduolė. Jei viduriai gerai dirba, tai visas kunas gali apsisaugot nuo ligų. Triner's gyduolė sutaiso vidurius ir užlaiko juos gerame padėjime. Pagelbsti virškinimą ir pagerina apetitą. Galit gaut pas aptiekorių, bet pareikalaukit Triner's American Elixir of Bitter Wine. Ir jei jums kenkia reumatizmas, arba neuralgiški skausmai, niksterėjimai, ir tt., pamėginkit Triner's Liniment, kuri yra geriausia gyduolė del tokių dalykų. Visose aptiekose.

Jos. Triner Co., — 1333-1343 So. Ashland ave., Chchicago, Ill.

Jei Grafofonas Negerai DIRBA, ATNESK PATAISYTI.

Panedėliais pas mus atnešk grafoną iš ryto, vakare bus jau gatavai sutaisytas. Darbą padaro ekspertas, sutaiso gerai. Kaina žema.

M. PALTANAVIČIUS, 15 Millbury st.,

SKAITYKIT IR PLATINKIT "AMERIKOS LIETUVIŲ."

PEARL WHITE

Perstatyme ŽAIBUOJANTIS PLEŠIUNAS. Penkiolikta Dalis bus rodoma ateinantį Panedėjį, Balandžio 28d. Rialto Teatre, Millbury st., Worcester, Mass. Įdomiausias perstatym as, kiekvienam verta pamatyti.

Advertisement for a calendar: SIENINIS ŠIŲ METŲ KALENDORIUS LIETUVA 3253 So. Morgan St. Chicago, Ill.

Advertisement for a skin cream: ŠALIN SKAUSMAS! DESTROYS ANY... F. AD. RICHTER & CO., 74-80 Washington St., New York.

PETRAS SČIUKA,

5 Hale St., Worcester, Mass. Telefonas Cedar 3519-2. Popieruoja ruimus, vanišuoja, pentina namus. Atlieka darbą labai gražiai. Visi kreipkitės prie Jo. Taibgi barandavo ja 7 pasażerų automobilių. (36)

Geriausios rūšies akiniai, 1/10 12 K. auksų aptraukti rėmeliai, vertės \$2.50, mūsų kaina \$1.98. Stiklus akiniams suteikiame sulgy akijų per mūsų akijų registruotą Optometrį — nedangiaus kaip \$2.50. OPTICAL DEPT. Denholm & McKay Company Worcester, Mass. Boston Store.

PAILSAI GEROVĖS BEJIEŠKODAMS. Neusiminkit Gerovės gyvenant ant austo kalno. Ten ja rasit, jeigu geru keliu prie jos esit. Laikraštis "Lietuva" geriausias pamokinimas ir teisingomis žiniomis nusivies ir palengvins tau tą kelią prie tavo gerovės. Tik pamėginkit jį skaityti. Kaina metams \$2.00; pusė metų \$1.00. Vieną numerį gausite pasiūsiurėjimui "LIETUVA" 814 W. 33rd St. Chicago, Ill.

Knygų Agentas

Ar rašysi, ar skaitysi, ar surukusiam rutime kazyrusosi?..

AR RAŠYSI, AR SKAITYSI AR SURUKUSIAM RUTIME KAZYRUOSI?..

Ar matai šitą paveikslą viršui? Čia du gyvenimai žmonių nupiešti. Žmogus, kuris knygas skaito, jis turi viltį, mato ateitį, tveria gyvenimą, dafina pasaulę, jo darbai kėravoja kitus ir tave patį. Atmink, kad mokslas ateina iš knygų ir sveiko protavimo! Kitame šone matai žmones kazyrėms lošančius, prirukę, ant tų dumų pažiurėjus, tik vargas matyti. Tie žmonės kazyrėms lošia, gal einikį iš noskių, o gal iš pinigų. Ar tu manai, kad jie išloš? — Nieko, viesai nieko! Žmogus tik tada praturti, kada dirba cėdydamas pinigą ir sveikatą. Šitie žmonės niekad savęs nevaldo, juos turi kiti valdyti iš jų politikieriai tik toki išaina, kad kitą nuskriaust.

Buk vyras, buk moteris apšviesta, skaityk gerų knygų, stoki į eiles žmonių, kurie skaitosi sau už garbę buti apšviestų, sumanigų.

RASPUTINO aprašymo knygelę nepraleisk nenusipirkęs, išmoksi suprasti kaip silpnas yra žmogus, kaip vargas patį vergėją pavergė. Nelauk, siusk pinigus dabar. Kaina tik.....40c. LIETUVISKAS ELEMENTORIUS. Jeigu nemoki skaityti, gali pats per save pramokti, labai lengvai gali savo vaikučius pamokinti skaityti ir rašyti savo kalboje. Kaina tik.....25c.

MOKINKIMĖS RAŠYTI. Nusipirk ir išmok gražiai rašyti. Kiekvienas tave pagirs, kad gražiai rašai ir visur tiks. Išmoksi gražiai rašyti tiktai už.....25c.

KALBAMOKSLIS ANGLISKAI ir LIETUVISKAI. Apie tą knygą nereikia nė sakyti, jus žinote, kad ta kalba reikalinga. Jos vertė yra daugiau negu mūsų pažymėta kaina.....25c.

ANGLISKAI LIETUVISKAS ŽODYNELIS, 50c. Knygelė visada galima kišeniuje laikyti ir kad prisieina kokio žodžio žinoti, pažiurėk ir žinosi. Knygelė verta turėti kiekvienam.

ARITMETIKA, 50. Knygelė labai naudinga, delto kad košanas nori sau geriau susirokuoti savo visokius reikalus. Nusipirk, pamatysi, kad busi du syk vertesnis, prasilavines, matysi kaip geriau seksis.

VOKIEČIŲ KALBOS VADOVELIS, 35c. Kaip turi kalso gali prasilavinti vokiečių kalbos, kad nešlandien, tai ryt bus naudinga — ką moki ant pečių nereikia nešioti.

DAKTARAS KIŠENIJE, 75 CENT. Knygelė su pamokiniu kaip užlaikyti savo sveikatą, kaip gelbėtis nelaimėse. PARLAMENTARISKOS TIESOS 10c. Kaip vesti susirinkimus, kaip užsilaikyti ant mitingų. Kad nekelti bereikalo maistat. Turėk šitą knygelę, pagal ją elgis ant susirinkimų ir ji verta turėti kiekvienam.

KAIP PASTOTI UKESU. Knygelė su klausymais ir atsakymais. Verta turėti kiekvienam. Kaina.....15c.

KNYGELĖ DARŽOVIŲ AUGINIMO, 20c. Paaiškina viską apie auginimą visokių daržovių: ankstyvų ir vėlyvų, kuri daugeliumi žmonių atnešė didelę naudą, kurie ją šiemet pirkę.

DVI PRELEKCIJOS APIE UKININKYSTĘ, 20c. Knygelė verta perskaityti po 10 kartų tiems, kurie nori pasekmingai vesti ukę čionai arba Lietuvoje.

ISTORIJOS KARIAJANČIŲ ŠALIŲ, 2 DOLERIAI. Nusipirk šitą knygą, tai turėsi visą universitetą savo namuose. Susipažinsi su istorijoms Vokietijos, Francijos, Anglijos, Rusijos, Vengrijos, Bulgarijos, Rumunijos, Italijos, Serbijos, Turkijos, Juodkalnijos ir Belgijos. Perskaityk jų istorijas po kelis kartus, matysi tų tautų pradžią ir gyvenimą iki šių laikų. Labai naudinga tau bus žinoti ir gausi platų supratimą apie šią pasaulę. Surinkta

ir sudėta tau perlai mokslo ir žinios. Surinkta į vieną knygą, tik imk ir skaityk, švieskis ir kitus šviesk. Rašyk dabar, nusipirk ir pradėk skaityti! Rasi joje ir daugybę paveikslų iš Istorijos virš minėtų tautų.

FRANCIJOS REVOLIUCIJA, 40c. Tu girdi apie revoliucijas. Kaip puola carai, karaliai ir vėl kaip žūsta žmonės vieni kitus bežduddami, tas tau neaišku, nesuprantai kodėl ir kokios priežastis tame yra. Skaityk Francijos Revoliuciją. Šita knyga kaip tik išleista, kad tave supažindinti su tuo reikalu. Gražiai ir aiškiai čia suprasi kodėl žmonija kaip jurių vilnys siubuoja. Nusipirk knygą pilna gražių paveikslų.

ŽMOGUS PO MEDŽIU. Sešiosdešimtis gražių prakalbų, ličiančių visokius žmogaus gyvenimo reikalus. Kaina.....50c.

NUSKENDIMAS TITANIKO. Pirmą didžiausia nelaimė šių gadynių, nuo kurios iki dabar vien tik pražūtis tęsėsi.....25c.

KITOS MUSŲ KNYGOS: Valkata, keturių veiksmų drama.....35c. Skambančios Stygos, eilės.....20c. Dainos juokeliai net linksta keliai.....20c. Geležiniai nagai, puikus aprašymas.....35c. Istorija apie amžiną žydą.....10c. Belaisvio Balsas, kareivio Esperantisto karės aprašymas 15c.

Pirkite šias knygas, naudokitės jomis, o mes rupinsimės padaryti jums daugiau naudingų knygų. Jeigu tau laikai geresni, turi darbą ir pinigų, tai kreipk savo gyvenimą ne keliu palaidumo, bet lavinkis ir mokinkis. Kas pirskit bent už porą dolerių knygų, mes visada pridėsimė jums ką-nors dovanų. Rašykite: — "AMERIKOS LIETUVIS," 15 Millbury st., Worcester, Mass.

VIETOS ŽINIOS

Paroda del pasveikimo sugrįžusių kareivių Worcesteri...

Neteisingi sidabriniai doleriai neva išleisti 1904 m. pastarom keliom dienom...

Naujos Anglijos telefonistų streikas pasibaigė. Telefonistės sugrįžo darban...

Apvogė. Balandžio 18 ir 19, naktį, vaikėzai apvogė J. Vaitkevičiaus drabužių krautuve...

Vaktuotis užpuoliku. Užpuolikai susidarę iš vietinių vaikėzų, kurie nekartą jau vienam kitam...

Velykos Worcesteriėje buvo persvėtos neblogiausiai. Atsitiko tik keli susirėmimai...

Rengiama Pirmoji Gegužinė. Visi vjetiniai socialistų skyriai...

Paskaita su paveikslais iš Lietuvos Istorijos. Atsibus ateinančioj nedėlioj...

Jonas Klimaitis. Industrie St., 12 Esch a/d, Alzette, Luxemburg. EUROPE.

Reikalingas Kriaucius prie visokių drabužių, darbas ir ant visados mokestis bus gera...

jas, Vilius Visockis, 19 diena balandžio atsilankė pas savo švogerį...

Reporteris. A.R.K. Skyrius bepartviškas.

"Amerikos Lietuvis" per eitam numeryj, vietinėse žiniuose tilpo "Reporterio" klaidingas pranešimas...

Raudonojo Kryžiaus darbas yra moterų rankose ir kas tam gali buti priešinga?

Reporteris nebuvo kada R. K. skyriaus valdyba buvo renkama ir iš kur gavo žinias?

Pajieškajimai. Pajieškau pusseserių, Apaliojos ir Kastancijos Aukudavičiūtės...

Pajieškau Antano ir Jurgio Bendžiunų iš Suvalkų gub., Šakių parapijos...

Pajieškau savo sesers sunų, Petro ir Antano Povilaičių, paeina iš Kauno gub., gmino Jurbarko...

Jonas Klimaitis. Industrie St., 12 Esch a/d, Alzette, Luxemburg. EUROPE.

Reikalingas Kriaucius prie visokių drabužių, darbas ir ant visados mokestis bus gera...

J. H. BALANUS, 25 Millbury st. Worcester, Mass. (17)

FARMA PARSIDUODA. 96 akrų žemės 25 ariamos, didelis miškas, ganyklos, medžiai...

NAMAI. SIGEL ST. naujas 3 dekerių namas. Prekė \$6,500. VERNON ST. 3 dekerių su geru įtaisimu. Prekė \$5,500.

FARMOS PRIE PAT WORCESTERIO. Arti Main Street, 5 akrų farma, dviejų tenementų stuba, po 6—6 kambarius...

Arti bažnyčios, karo ir mokyklos 10 akrų žemės, visa žemė dirbama ir labai derlinga.

Arti Quinsigamond. Pusantrą akro žemės, banė, penkių raimų stuba. Kaina \$3,000.

A. BLAZYS, 15 Millbury st. Worcester, Mass.

PARSIDUODA dviantarankės siuvamos mašinos: viena White, kita Singer, abi gvarantuotos...

RUIMAS DEL POROS. Kas norėtų gerą ruimą iš žentų žmonių tegul tesikreipia pas mus...

Pr. Jankauskas, 27 Sigel st., Worcester, (2 floor.)

MAUDYTIS SVEIKATA! Loviuose maudynės, garo maudynės, elektrikos masadžius, žmogus patarnauja.

RUSSIAN TURKISH BTHS, 3 LEDGE STREET, kam. Water st., Worcester

PUIKUS TEATRAS! "GYVENIMO VERPETE" Suloš L.D.D. Draugija "Auš relė" 28 Balandžio-April, 1919 TUCKERMAN HALL, ARMORY SQ.

GERIAUSI ŠIOS DIENOS PIRKINIAI NAMAI FARMOS Netoli Millbury st. Du 3 tenementų namai po 5—5—5 ir 4—4—4 kambarius.

So. Worcester, 3 tenementų namas 4—4—4 kambariai, geros maudynės, didelis lotas. Kaina \$4,200.

Viskas pabrango per pastaruosius metus, tik šį namą galima pirkti pigiau negu du metai atgal.

115 akrų farma, viena maila nuo gelžkelio stoties, dvi mailės nuo lektrik-karo, visai arti mokyklos.

165 akrų žemės, 60 akrų dirbamos, reštauganyklos ir miškas, 6 kambarių stuba, banė su degus.

A. BLAZYS, 15 Millbury st. Worcester, Mass.

FRANAS VITAS, Perkrausto žmones, veža peklus ir užima visokius pervežimo darbus; darba gerai atlieka.

FARMOS. Geriausia pirkti farmos per Redakciją "Amerikos Ukinko"; daugelį turim surinke, kurias galima gauti ant lengvų išmokėjimų.

PARSIDUODA KRAUTUVĖ LABAI PIGIAI. Iš priežasties nesveikatos, turiu butinai parduoti savo krautuve — GROSERNE ir BUČERNE, parduodu pigiai.

JONAS ŠALTENAS, 431 Millbury st. kamp. Diamond, Worcester, Mass. Po 6 vakare rasite 17 Camp st.

NEGERAS KVAPAS

Palieka vidurius gerame padėjime. Laxcarin gyduolė dasigauna iki priežasties ir panaikina negerą kvapą.

Laxcarin palengva priverčia vidurius dirbti ir taigpi priverčia nuodus, kurie susirenka viduriuose aplėsti sistema.

Laxcarin yra geras, sveikas sutaisymas — jį jį vartosit po pirmo bandymo. Niekas nenorėsite apsieit be jo.

Laxcarin yra geras, sveikas sutaisymas — jį jį vartosit po pirmo bandymo. Niekas nenorėsite apsieit be jo.

Laxcarin yra geras, sveikas sutaisymas — jį jį vartosit po pirmo bandymo. Niekas nenorėsite apsieit be jo.

Laxcarin yra geras, sveikas sutaisymas — jį jį vartosit po pirmo bandymo. Niekas nenorėsite apsieit be jo.

LAXCARIN PRODUCTS CO. Dept. — PITTSBURGH, PA.

SKAUSMAI IR GĖLIMAI GREITAI PRAEINA. Patirsite, kad Sloan's Liniment palengvina žiaurios reumatiskus gėlimus.

SEVERA'S SKIN OINTMENT (Severos odinė mostis) yra gera gyduolė nuo visokių puškų.

SEVERA'S SKIN OINTMENT (Severos odinė mostis) yra gera gyduolė nuo visokių puškų.

SEVERA'S SKIN OINTMENT (Severos odinė mostis) yra gera gyduolė nuo visokių puškų.

W. F. SEVERA CO., RAPIDS, IOWA.

Dr. Kathalyn Voorhis 28 Pleasant St., Worcester, Mass. Speciališkai užstima gydinu MOTERŲ ir VAIKŲ nuo visokių ligų.

Dr. F. B. Puskunigis, 175 Green Street, Worcester Mass. Priimami ligoniai sekančiose valandose: Nuo 8 iki 11 prieš piet Nuo 1 iki 3 po piet Nuo 7 iki 9 vakare.

DR. J. A. TESSMER DENTISTAS 306 Main St. Tel. Park 3310 Laikas savo ofisa atidara Uarynko ir Ketvergo vakaris pervesiu žiemos mėnesius.

HOTEL VERNON Prop. M. Mc Gady Vernon Square, Worcester, Mass. Puikiausias viešbutis lietuvių apgyventojų vietoj.

Daugiau Lietuvių eina pas mane negu pas kitą Dentistą Worcester. Aš esu Expertas aksamime Žemiausios Kainos Traukiu dantis be skausmo DR. FREDERICK BROWN 34 FRONT STREET Next to Plaza Theatre Atidara Vakarsis

Lietuviška valgykla ir keptuvė įvairių gardumynų Su šiuniu pranešim visiem lietuviom kad prie musų valgyklos šiomis dienomis mes atidareme ir keptuvę įvairių piragačių, keksų ir pajų.

KUR BĖGI JONUK? — Aš bėgu į Conlins čeverykų krautuve 10 Vernon Square. Tę parduoda gerus čeverykus.

Nepamirškite musų Drapanų ir čeverykų KRAUTUVES. Naujausias mados sutai, įskrybelės, marškiniai, kaklaraiščiai, čeverykai vyrams ir moterims.

V. GINKUS 52 Millbury Str. Worcester, Mass. Amutį ir Ananką o visada busi užgėdintasi savo pirkimu. Amutis ir S. Ananka 27 Millbury St., Worcester, Mass.

GERIAUSIA Čeverykų Krautuve Jeigu nori nerų drūtų ir smagių Čeverykų atelkite pirkti pas Amutį ir Ananką o visada busi užgėdintasi savo pirkimu. Amutis ir S. Ananka 27 Millbury St., Worcester, Mass.

"AUŠRINE" Geriausias moterų žurnalas, išeina prieš 15 diena kiekvieno mėnesio. Kaina metams su prisijuntimu \$1.50. Adresas: "AUŠRINE" 244 W. Broadway, So. Boston, Mass.

BENJAMIN MENDELSON Advokatas Veda visokias provas teismuose Kalba slavoniškai, lenkiškai, serbiškai, hrovatiškai, rusiškai ir vokiškai. Ima provas šios šalies ir krajavas. 931-932 Slater Building 390 Main St., Worcester, Mass.

ŽUVŲ RINKA Šviežiausias žuvis, oisterius, klempus, vežius, taigpi marinavotus galima gauti ke nuose. Tyras Cod Liver aliejus ir gyvi vėžiai ant pardavimo žmonėms ir į krautuves. Sullivans, Vernon Square, FISH MARKET.

Daugiau Lietuvių eina pas mane negu pas kitą Dentistą Worcester. Aš esu Expertas aksamime Žemiausios Kainos Traukiu dantis be skausmo DR. FREDERICK BROWN 34 FRONT STREET Next to Plaza Theatre Atidara Vakarsis

Lietuviška valgykla ir keptuvė įvairių gardumynų Su šiuniu pranešim visiem lietuviom kad prie musų valgyklos šiomis dienomis mes atidareme ir keptuvę įvairių piragačių, keksų ir pajų.

KUR BĖGI JONUK? — Aš bėgu į Conlins čeverykų krautuve 10 Vernon Square. Tę parduoda gerus čeverykus.

Nepamirškite musų Drapanų ir čeverykų KRAUTUVES. Naujausias mados sutai, įskrybelės, marškiniai, kaklaraiščiai, čeverykai vyrams ir moterims.

V. GINKUS 52 Millbury Str. Worcester, Mass. Amutį ir Ananką o visada busi užgėdintasi savo pirkimu. Amutis ir S. Ananka 27 Millbury St., Worcester, Mass.

GERIAUSIA Čeverykų Krautuve Jeigu nori nerų drūtų ir smagių Čeverykų atelkite pirkti pas Amutį ir Ananką o visada busi užgėdintasi savo pirkimu. Amutis ir S. Ananka 27 Millbury St., Worcester, Mass.